

Program Evropské Unie **Transition Facility (Přechodový nástroj)**
pro Českou republiku

Vypracování národních norem kódování pro český systém DRG, technická asistence

CZ2005/017/518.05.03.02.0002

VZ60008837

Manuál minimálních standardů kódování diagnóz podle MKN-10

Datum vydání: 11.01.2008, 17.03.2008

Tato zakázka je financována
Evropskou komisí

Zakázka je realizována
STAPRO s. r. o., Pardubice, ČR

Obsah

1	Základní informace o dokumentu.....	4
1.1	Jak vznikl tento dokument?.....	4
1.2	Komu je dokument určen?.....	4
1.3	Jaký je vztah Manuálu k Instrukční příručce MKN-10?.....	5
1.4	Jaká je závaznost Manuálu?.....	5
2	Správná praxe kódování diagnóz.....	6
2.1	Postup při kódování podle MKN-10.....	6
2.1.1	Obsah II. dílu – Instrukční příručka.....	6
2.1.2	Používání I. dílu - Tabelárního seznamu třímístných položek a jejich čtyřmístných podpoložek	7
2.1.3	Používání III. dílu - Abecedních seznamů třímístných položek a jejich čtyřmístných podpoložek	7
2.1.4	Zkratky a konvence I. a III. dílu MKN-10.....	8
2.1.5	Jednoduchý návod pro příležitostného uživatele MKN-10.....	10
2.1.6	Požadavky na volbu základní diagnózy.....	10
2.1.7	Požadavky na ostatní (vedlejší) diagnózy.....	11
2.1.8	Kategorizace diagnóz.....	12
2.2	Kam směřovat případné připomínky a dotazy?.....	12
3	Uspořádání dokumentu.....	13
4	Pravidla a odkazy na příklady.....	14
4.1	Pravidla vycházející z Instrukční příručky.....	14
4.1.1	Pravidlo - Nejisté diagnózy nebo příznaky.....	14
4.1.2	Pravidlo - Alternativní hlavní diagnózy.....	14
4.1.3	Pravidlo (IR-DRG) - Nejisté diagnózy nebo příznaky.....	14
4.1.4	Pravidlo - Vstupní příznak a rozpoznaná příčina.....	14
4.1.5	Pravidlo (IR-DRG)- Příznak a rozpoznaná příčina.....	14
4.1.6	Pravidlo - Kontakt se zdravotnickými službami z důvodů jiných než nemoc.....	15
4.1.7	Pravidlo - Mnohočetné stavy.....	15
4.1.8	Pravidlo (IR-DRG)- Mnohočetné stavy.....	15
4.1.9	Pravidlo - Kódování kombinovaných položek.....	16
4.1.10	Pravidlo - Stavy v důsledku vnějších příčin nemoci.....	16
4.1.11	Pravidlo - Kódování následků určitých stavů; kódování mnohočetných následků.....	16
4.1.12	Pravidlo - Kódování stavů, pro něž platí systém křížků a hvězdiček.....	17
4.1.13	Pravidlo - Další podvojně klasifikace (mimo systém křížek – hvězdička).....	17
4.1.14	Pravidlo - Kódování akutních a chronických stavů.....	18
4.1.15	Pravidlo - Kódování stavů a komplikací po výkonech.....	18
4.2	Pravidla vytvořená pro kódování v systému DRG.....	18
4.2.1	Pravidlo (IR-DRG)- Kódování chemoterapie a radioterapie.....	18
5	Příklady podle kapitol MKN-10.....	20
5.1	Kapitola 1. Některé infekční a parazitární nemoci (A00 – B99).....	20
5.2	Kapitola 2. Novotvary (C00 – D48).....	22
5.3	Kapitola 3. Nemoci krve, krvevorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50 – D89)	24
5.4	Kapitola 4. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00 – E90).....	25
5.5	Kapitola 5. Poruchy duševní a poruchy chování (F00 – F99).....	27
5.6	Kapitola 6. Nemoci nervové soustavy (G00 – G99).....	28
5.7	Kapitola 7. Nemoci oka a očních adnex (H00 – H59).....	30
5.8	Kapitola 8. Nemoci ucha a bradavkového výběžku (H60 – H95).....	31
5.9	Kapitola 9. Nemoci oběhové soustavy (I00 – I99).....	32
5.10	Kapitola 10. Nemoci dýchací soustavy (J00 – J99).....	33
5.11	Kapitola 11. Nemoci trávicí soustavy (K00 – K93).....	34
5.12	Kapitola 12. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00 – L99).....	35
5.13	Kapitola 13. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00 – M99).....	36
5.14	Kapitola 14. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00 – N99).....	39
5.15	Kapitola 15. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00 – O99).....	41
5.16	Kapitola 16. Některé stavy vzniklé v perinatálním období (P00 – P96).....	43
5.17	Kapitola 17. Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality (Q00 – Q99).....	44

5.18	Kapitola 18. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00 – R99)	45
5.19	Kapitola 19. Poranění otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00 – T98)	46
5.20	Kapitola 20. Vnější příčiny nemoci a úmrtnosti (V01 – Y98)	51
5.21	Kapitola 21. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00 – Z99)	54

Text celé Instrukční příručky MKN-10 můžete stáhnout na stránce „Publikace“
Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR:

[MEZINÁRODNÍ KLASIFIKACE NEMOCÍ Instrukční příručka](#)

Historie dokumentu:

Verze	Datum	Změna
1_04	11.1.2008	Základní verze
1_05	16.1.2008	Oprava překlepů a hypertextových odkazů
1_06	17.3.2008	Doplnění případně úprava některých pravidel, zejména s ohledem na DRG Doplněný příklad: Polytrauma (č. 104) Doplnění 2.1.4 Zkratky a konvence I. a III. dílu MKN-10
1_07	5.4.2008	Doplněno: „Manuál může být modifikován v průběhu projektu TA05“ (str.4)

Manuál minimálních standardů kódování diagnóz podle MKN-10 může být modifikován v dalším průběhu projektu TA05

1 Základní informace o dokumentu

1.1 Jak vznikl tento dokument?

Tento dokument vznikl v rámci projektu TA05 (Vypracování národních norem kódování pro český systém DRG, technická asistence), zaměřeného na vytvoření infrastruktury pro kontraktaci zdravotních služeb.

Cílem dokumentu je poskytnout informaci o standardech kódování diagnóz pomocí klasifikace MKN-10 a tím

- přispět ke sjednocení kódovací praxe a následně zvýšit kvalitu a využitelnost dat (pro DRG systém, pro analýzy výkonnosti apod.)
- vytvořit pravidla, na základě nichž by bylo možné vytvářet další školící materiály a tím napomoci vzniku skupiny profesně zdatných kodérů
- položit základy vytvoření thesauru příkladů
- vytvořit dokument, uspořádaný podle principů, na základě kterých bude později možné Manuál rozvíjet a modifikovat.

Manuál vznikl na základě vzoru existujících národních manuálů pro kódování zemí Velké Británie, Kanady a Irska a na základě identifikace některých reálných problémů v oblasti kódování, podchycených v českých nemocnicích. Lze předpokládat, že podobně jako v jiných zemích, kde národní manuály kódování vznikaly evidencí a řešením reálných problémů po dobu více let, i v českém prostředí bude vznikat rozsáhlejší Manuál postupně, za přispění podnětů z kódovací praxe.

1.2 Komu je dokument určen?

V řadě zemí je obvyklé, že existuje národní (tedy národně specifický) Manuál pro kódování, který dále rozvádí nebo modifikuje pravidla kódování obsažená v MKN-10. V různých zemích je ovšem různá praxe v tom, kdo provádí klinické kódování. V některých zemích jsou to profesionální kodéři, tedy odborníci na kódování (v naprosté většině nelékaři a nezřídka i původně nezdravotníci). Manuály vytvářené pro tyto kodéry jsou koncipovány s ohledem na nelékařský (resp. nezdravotnický) původ kodérů a obsahují proto obvykle rozsáhlé části, kde jsou vysvětlené základní anatomické a klinické pojmy.

Tento Manuál je jiného typu. Autoři vycházejí z dosavadní praxe českého zdravotnictví, kdy diagnózy kódují naprostou většinou ošetřující lékaři. Manuál proto předpokládá u kodérů znalost anatomických a klinických pojmů a zaměřuje se více na oblasti, které lékaři-kodéři buďto málo znají, nebo z nedostatku času a zájmu o korektní kódování ignorují. Častými nedostatky v kódování lékařů jsou

- málo přesné (specifické) kódování
- nepoužívání podvojného kódování

- nevykazování a nekódování komplikací zdravotní péče
- chybná volba základní diagnózy

1.3 Jaký je vztah Manuálu k Instrukční příručce MKN-10?

Instrukční příručka obsahuje pokyny ke

- kódování mortality (kapitoly 4.1 až 4.3, strana 36 - 101)
- kódování morbidit pro účely rozborů nemocnosti (kapitoly 4.4 až 4.5, strana 102 - 127)

Tyto pokyny Instrukční příručky jsou závazné při vykazování pro NZIS (tzv. „státní statistiku“)

Manuál kódování

- neobsahuje pokyny ke kódování mortality
- obsahuje pokyny pro kódování morbidit, kde jsou ve shodě pravidla vykazování pro NZIS a pravidla vykazování pro DRG
- může obsahovat případně pokyny pro kódování morbidit, kde pravidla vykazování pro DRG modifikují pravidla Instrukční příručky (vykazování pro NZIS). U těchto pravidel je vždy upozornění na to, že jde o odchylku od pravidel Instrukční příručky.

1.4 Jaká je závaznost Manuálu?

Manuál představuje dokument, který z velké části rozvíjí instrukce obsažené ve 2. díle MKN-10 a jeho závaznost je tedy určena závazností klasifikace MKN-10 (všech tří dílů). Tam, kde Manuál přesahuje pravidla popsána ve 2. díle MKN-10, je jeho přijetí dobrovolné a předpokládá dohodu dvou stran, poskytovatele péče na straně jedné a příjemce kódovaných dat (obvykle zdravotní pojišťovnu) na straně druhé. Sám o sobě tedy Manuál nemá žádnou závaznost.

2 Správná praxe kódování diagnóz

Je třeba mít na paměti, že správná praxe kódování diagnóz nemůže být zdaleka zajištěna jen existencí a využitím Manuálu. Ke vzniku správné kódovací praxe je zapotřebí institucí a prostředků, na jejichž vznik se v České republice zatím čeká:

- Centrální odborný výbor pro kódování
- Systém soustavného vzdělávání kodérů (školících materiálů a akcí, certifikace apod.)
- Systém auditů kódování (vyžaduje školené auditory a metodiky pro audity)
- Možnost konzultovat sporné situace, navrhopvat změny a doplňky pravidel apod.

V následující části jsou popsány základní principy správného kódování diagnóz.

2.1 Postup při kódování podle MKN-10

Správné kódování diagnóz podle MKN-10 je založeno na využívání všech tří dílů, kterými jsou:

I. díl - Tabelární seznam třímístných položek a jejich čtyřmístných podpoložek

II. díl - Instrukční příručka, speciální tabulační seznamy nemocnosti a úmrtnosti, definice, pravidla pro terminologii

III. díl - Abecední seznamy:

- V I. oddílu jsou uvedeny všechny termíny uvedené v kapitolách I – XIX a kapitole XXI
- V II. oddílu jsou uvedeny zevní příčiny morbidit a mortality a další stavy klasifikované v kapitole XX
- V III. oddílu je tabulka léků a chemikálií, představující doplněk pro kapitolu XIX kódy pro otravy a nežádoucí účinky, a kapitolu XX (obsahuje kódy značící otravu náhodnou, úmyslnou, sebepoškození, nezjištěného úmyslu, nebo jako nežádoucí účinek látky řádně podané a správně indikované)

Základem správného kódování je znalost Instrukční příručky (tedy II. dílu) a vyvážené používání Tabelárního seznamu a Abecedních seznamů (tedy I. a III. dílu)

2.1.1 Obsah II. dílu – Instrukční příručka

Ve II. dílu je podrobný návod k používání I. a III. dílu a k používání klasifikace jako celku, podrobný popis konvencí. Dále jsou zde samostatné kapitoly pro kódování mortality a morbidit. Kapitola „Statistická prezentace“ se již nevztahuje k vlastnímu kódování, ale k využití dat.

1. Základní struktura a principy klasifikace MKN (str.20-24)
2. Jak používat I. díl (str.25-32)
  - konvence používané v I. dílu (str.29-31)
3. Jak užívat III. díl (str.33-35)
  - konvence používané ve III. dílu (str. 34)
4. Úmrtnost – pravidla kódování (str.36-101)
5. Morbidita (nemocnost) – pravidla kódování (str.102-127)
6. Statistické prezentace (str.128)

V následující části jsou popsány nejzákladnější principy používání I. a III. dílu.

2.1.2 Používání I. dílu - Tabelárního seznamu třímístných položek a jejich čtyřmístných podpoložek

První díl MKN-10 obsahuje vlastní klasifikaci.

Je třeba zejména vědět, že

1. Detailní popis Tabelárního seznamu je uveden v kapitole 2.4. Instrukční příručky.
2. Používání pouze I. dílu vede často k chybnému kódování. Mimo to může být hledání správného kódu zbytečně zdlouhavé. Proto má být při jakékoliv nejistotě využit III. díl.
3. Tzv. patřičné termíny jsou uváděny především jako vodítko k obsahu rubriky a jejich seznam není vyčerpávající.
4. Zvláštní pozornost je třeba věnovat informaci NJ (nezařazeno jinde), která upozorňuje, že v jiných částech klasifikace jsou varianty položky, a to obvykle přesněji určené. Kód označený znakem „NJ“ by měl být použit pouze pokud se ověří, že položku nelze zařadit pod kód, který lépe vystihuje stav.

2.1.3 Používání III. dílu - Abecedních seznamů třímístných položek a jejich čtyřmístných podpoložek

Je třeba zejména vědět, že

1. Detailní popis Abecedních seznamů je uveden v kapitole 3.2 Instrukční příručky a dále v Úvodu ke III. dílu.
2. Abecední seznam by měl být použit jako první, pokud jde o občasného uživatele MKN-10, nebo pokud se kódující pohybuje v oblasti, se kterou není dobře obeznámen, nebo pokud má pochybnosti o správnosti volby kódu za pomoci pouze I. dílu.
3. Abecední seznam obsahuje mnoho termínů, které nejsou v I. dílu. To neznamená, že by šlo vždy o preferované výrazy.
4. Pomlčka na čtvrtém místě (např.: O03.-) znamená, že kategorie je dále členěna a čtyřmístné položky lze nalézt v tabelárním seznamu.
5. Pokud položce patří křížek nebo hvězdička, udávají se oba kódy.
6. V Tabulce léků a chemikálií lze vyhledat látku (řádek) a způsob poškození (sloupec) – v průsečíku je příslušný kód (viz příklad níže: úmyslné poškození Ibuprofenem: X60.-).

TABULKA LÉKŮ A CHEMIKÁLIÍ

Substance	Otrava				Nežádoucí účinek při léčeb. použití
	Kapitola XIX	Náhodná	Úmyslné sebepoškození	Nezjištěného úmyslu	
		I			
Ibacinabin	T37.5	X44.-	X64.-	Y14.-	Y41.5
Ibopamin	T44.9	X43.-	X63.-	Y13.-	Y51.9
Ibufenak	T39.3	X40.-	X60.-	Y10.-	Y45.3
Ibuprofen	T39.3	X40.-	X60.-	Y10.-	Y45.2
Ibuproxam	T39.3	X40.-	X60.-	Y10.-	Y45.3
Ibuterol	T48.6	X44.-	X64.-	Y14.-	Y55.6
Idarubicin	T45.1	X44.-	X64.-	Y14.-	Y43.3
Idoxuridin	T37.5	X44.-	X64.-	Y14.-	Y41.5
Idrocilamid	T42.8	X41.-	X61.-	Y11.-	Y46.8
Ifenprodil	T46.7	X44.-	X64.-	Y14.-	Y52.7
Ifosfamid	T45.1	X44.-	X64.-	Y14.-	Y43.3
Ichtamol	T49.0	X44.-	X64.-	Y14.-	Y56.0
Iloprost	T46.7	X44.-	X64.-	Y14.-	Y52.7
Imidazol-4-karboxamid	T45.1	X44.-	X64.-	Y14.-	Y43.3
Imipenem	T36.0	X44.-	X64.-	Y14.-	Y40.0
Imipramin	T43.0	X41.-	X61.-	Y11.-	Y49.0
Imipraminoxid	T43.0	X41.-	X61.-	Y11.-	Y49.0

2.1.4 Zkratky a konvence I. a III. dílu MKN-10

Je potřeba znát význam dvou zkratk:

- NS - blíže nespecifikovaný; kóduje se pouze pokud nelze vybrat specifický kód
- NJ - „...nezařazený jinde“ ve smyslu „nezařaditelný jinam“; v názvu třímístných položek znamená, že v jiných částech klasifikace se objevují položky, které znamenají specifitější variantu zařazení. Tato konvence není snadno aplikovatelná pro příležitostného kodéra, protože informace neobsahuje žádný návod, kde ony specifitější varianty hledat. V každém případě by měl být použit III. díl klasifikace.

Instrukční příručka dále popisuje konvence (str.29-31, 34). Popis je dosti obsáhlý a ne snadno zapamatovatelný (navíc nejsou konvence v českém vydání MKN-10 vždy dodrženy). Pokud neřešíte nějaký speciální problém a pokud jste lékaři, porozumíte patrně většině konvencí intuitivně; v každém případě, ale musíte znát konvence vztahující se k použití spojky „a“, kulatých závorek ( ) a podvojně klasifikace (založené na označní křížek-hvězdička i mimo systém křížek-hvězdička).

Spojka „a“ v titulu

Spojka a se používá místo a/nebo. Někdy je to samozřejmé -

Např.: K717 Toxická nemoc jater s fibrózou a cirhózou jater

Jindy je třeba dát pozor na toto pravidlo –

Např.: S697 Mnohočetná poranění zápěstí a ruky

Kulaté závorky ( )

Vysvětlení je nejlepší příkladem.

Např.: v I10 Hypertenze (arteriální) (benigní) (esenciální) (maligní)

(primární) (systémová) znamená, že I10 je kódem pro "Hypertenzi" bez bližšího určení, případně blíže určenou kterýmkoliv z pojmů uvedených v závorkách.

Podvojná klasifikace

Podvojná klasifikace je v Instrukční příručce vysvětlena dost komplikovaně.

Pokud věc zjednodušíme, můžeme říci, že „podvojná klasifikace“ znamená, že stav, který je často v klinické dokumentaci popsán jednou položkou, kódujeme dvěma kódy, přičemž je stanoveno pravidlo určující, který z těchto dvou kódů je primární (bude na pozici hlavní diagnózy, pokud bude stav hlavní diagnózou)

Seznamte s typickými situacemi podvojného kódování v níže uvedené tabulce a také s pravidly a příklady v další části Manuálu:

Tabulka: Typické situace vhodné pro podvojnou klasifikaci

Kód na místě primární diagnózy (často značený křížkem)	Kód na místě vedlejší diagnózy (často značený hvězdičkou)	Poznámka
Infekce (její etiologie)	Infekce (její lokalizace, manifestace)	Obvykle jsou kódy označené + a *
Maligní nádor	Některé komplikace (Např. D63.0 Anémie při onemocněních novotvary; M90.72 Fraktura humeru při novotvaru)	
Nádory (s funkční aktivitou)	Povaha funkční aktivity	
Jiná (neinfekční a nenádorová onemocnění)	Manifestace (Např. artritida, polyneuropatie, parkinsonismus)	
Stavy způsobené toxickým agens	Kód z kapitoly XX., k určení tohoto agens	Pouze pokud je důvod informace o agens sbírat
Povaha úrazu, otravy nebo jiné nepříznivého účinku	Kód z kapitoly XX., kde je určena příčina (Např. W06 Pád s postele)	Pouze pokud je důvod informace o příčině sbírat

MKN-10 dává v řadě případů návod k podvojnému kódování tím, že označuje kód základního onemocnění křížkem a kód manifestace hvězdičkou. **Při klasickém kódování morbidit nesmí být kód, označený v MKN-10 hvězdičkou, na místě hlavní diagnózy.**

2.1.5 Jednoduchý návod pro příležitostného uživatele MKN-10

1. Najděte vhodný úsek v Abecedním seznamu; vedoucím pojmem (hlavním termínem) je obvykle substantivum.
2. Nechte se vést poznámkami uvedenými pod vedoucím pojmem a také odkazy ("viz" a "viz též").
3. Ověřte si správnost vybraného kódového čísla v tabelárním seznamu.
4. V tabelárním seznamu prověřte údaje o patřičných a nepatřičných termínech uvedenými pod kapitolou, blokem nebo položkou.
5. Určete definitivní kód.
6. Zvažte využití podvojného kódování.
7. Zvažte využití doplňkového kódu o zevní příčině úrazu nebo jiné události uvedených v kapitole XX, podívejte se do II. oddílu Abecedního seznamu.
8. Zvažte využití doplňkového kódu o léku nebo chemikálii a vyhledejte kód ve III. oddílu Abecedního seznamu.

2.1.6 Požadavky na volbu základní diagnózy

Vedle správného přiřazení kódu diagnóze je v některých situacích nutné vybrat jeden stav jako hlavní. Hlavními důvody výběru jednoho stavu jsou:

- analýzy morbidit založené na jednom stavu (výkaz pro NZIS)
- výkaznictví pro zdravotní pojišťovny a DRG systém (jehož vstupem je jedna hlavní a různý počet vedlejších diagnóz)

V současné době jsou k dispozici tyto definice ze dvou zdrojů:

- Základní diagnóza (hlavní stav) podle Instrukční příručky MKN-10
- Definice Základní diagnózy (pobytu na pracovišti/oddělení) podle metodiky NZIS
- Základní diagnóza - za celý pobyt v nemocnici podle metodiky NZIS

Základní diagnóza (hlavní stav) podle Instrukční příručky MKN-10

Stav, jehož se má použít pro účely rozboru nemoci založené na jediném stavu (single-condition morbidity analysis), je hlavní stav léčený nebo vyšetřovaný (zkoumaný) v průběhu relevantního časového úseku zdravotní péče. Hlavní (základní) stav je definován jako stav diagnostikovaný na konci období zdravotní péče, primárně odpovědný za potřebu nemocného léčit se nebo být vyšetřován. Existuje-li více než jeden takový stav, má se vybrat ten, který se považuje za nejvíce zodpovědný za největší čerpání prostředků. Pokud se nedospělo k diagnóze, má se jako hlavní stav vybrat hlavní příznak, patologický nález nebo obtíž (viz str. 102 Instrukční příručky).

Definice Základní diagnózy podle metodiky NZIS (Výkaz hospitalizace)

Základní diagnóza je definována jako stav diagnostikovaný (vyhodnocený po všech vyšetřeních) při ukončení pobytu na oddělení, který byl primárně odpovědný za potřebu hospitalizace (tj. léčby nebo vyšetřování) na daném oddělení. Existuje-li více než jeden takový primární stav, má se vybrat ten, který se považuje za nejvíce zodpovědný za čerpání

zdrojů (prostředků). Pokud se nedospělo k diagnóze, má se jako základní stav vybrat hlavní příznak, patologický nález nebo obtíž.

Jako základní onemocnění nelze kódovat ta onemocnění a stavy, které nastaly v průběhu hospitalizace.

Při použití podvojně klasifikace v MKN-10 není přípustné

- použít pro kódování základního onemocnění diagnózu označenou hvězdičkou
- použít diagnózu z kapitoly XX - Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti klasifikace MKN-10 (V01 - Y98), pouze výjimečně u pacientů, u kterých jako „diagnózy“ nebo „potíže (problémy, stavy)“ jsou uvedeny okolnosti jiné než nemoc nebo poranění zařaditelné do položek A00 - T98, se uvádějí kódy z kapitoly XXI - Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami klasifikace MKN-10 (Z00 - Z99). Zdravá osoba doprovázející nemocného má kód základní diagnózy Z76.3.

Základní diagnóza - za celý pobyt v nemocnici podle metodiky NZIS (Výkaz hospitalizace)

Tato položka platí pro všechny hospitalizace ukončené na jakémkoli lůžkovém oddělení od 1. 1. 2007.

Základní diagnóza je definována jako stav diagnostikovaný, tj. vyhodnocený, po všech vyšetřeních na konci akutní lůžkové péče, který byl primárně odpovědný za potřebu hospitalizace v daném zařízení. Existuje-li více než jeden takový primární stav, je třeba vybrat ten, který se považuje za nejvíce zodpovědný za čerpání zdrojů (prostředků). Pokud se nedospělo k diagnóze, má se jako základní stav vybrat hlavní příznak, patologický nález nebo obtíž.

Jako základní onemocnění nelze kódovat ta onemocnění a stavy, které nastaly v průběhu hospitalizace.

Uvádí se zde diagnóza, která byla použita jako základní diagnóza ve vstupní větě pro Grouper.

Komentář

Definice základní diagnózy se liší v definici NZIS a v definici metodiky VZP (která používá definici Instrukční příručky). Rozdíl je v možnosti nebo nemožnosti vykázat jako základní diagnózu stav/onemocnění, který vznikl (nastal) v průběhu hospitalizace.

2.1.7 Požadavky na ostatní (vedlejší) diagnózy

Další diagnózy podle metodiky NZIS (Výkaz hospitalizace)

Na prvním místě se podle MKN-10 uvede diagnóza onemocnění, které nejvíce ohrožuje zdraví či život nemocného, pokud již není uvedena jako základní diagnóza, a byla léčena společně se základní diagnózou.

Dále se uvádějí kódy dalších onemocnění, které komplikují, tj. ovlivňují či odůvodňují frekvenci, trvání, objem a strukturu poskytnuté a vykázané péče.

Komentář:

Směrnice bere v úvahu pořadí ostatních diagnóz!

Další diagnózy podle Instrukční příručky

Stavy, které se vztahují k dřívějšímu období, a které nemají vliv na současnou chorobu, se nemají zaznamenávat.

Vedlejší diagnózy pro vykazování v rámci DRG

Jako vedlejší diagnózy se vykazují (kódují) onemocnění nebo potíže existující současně s hlavní diagnózou nebo se vyvíjející až během epizody léčebné péče, které mají prokazatelně vliv na péči o pacienta v průběhu dané epizody péče a ovlivňují léčbu pacienta takovým způsobem, že je potřebný kterýkoliv z uvedených faktorů v signifikantní míře:

1. Klinické vyšetření
2. Terapeutický zásah nebo léčba
3. Diagnostické výkony
4. Zvýšená ošetrovatelská péče a/nebo monitorování

Přítomnost jednoho nebo více uvedených faktorů většinou vede k prodloužení hospitalizace.

2.1.8 Kategorizace diagnóz

S ohledem na výše uvedené směrnice lze diagnózy rozdělit do kategorií zobrazených v následující tabulce:

Kategorie	Definice (zkráceno)	Poznámka
Základní diagnóza	Stav (vyhodnocený na konci pobytu) primárně odpovědný za potřebu léčit se. Pokud existuje více takových stavů, označí se jako hlavní ten, který je nejvíce zodpovědný za čerpání prostředků.	Definice Instrukční příručky, použitá v metodice VZP. Nevylučuje stavy vzniklé v průběhu pobytu.
	Stav (vyhodnocený na konci pobytu) primárně odpovědný za potřebu hospitalizace. Vylučuje stavy vzniklé v průběhu pobytu.	Definice podle Výkazu hospitalizace NZIS.
Ostatní diagnózy – „aktivní“ Komorbidity a komplikace podle kritérií pro DRG	Diagnózy (jiné než diagnóza základní), které vyžádaly léčebné, diagnostické, ošetrovatelské, monitorovací úsilí, nebo vedly k prodloužení hospitalizace alespoň o jeden den.	Vykazují se pro NZIS. Vykazují se podle metodiky VZP (včetně metodiky DRG).
Ostatní diagnózy – „neaktivní“	Diagnózy jiné než základní a nesplňující podmínky pro „Ostatní diagnózy aktivní“	Nevykazují se ani pro NZIS, ani podle metodiky VZP, nicméně patří ke klinickým charakteristikám pacienta.

2.2 Kam směřovat případné připomínky a dotazy?

Připomínky k obsahu a uspořádání manuálu, dotazy na správné kódování ve sporných případech a podněty ke změně pravidel adresujte na:.....¹

¹ Buď zde bude vložena adresa, na kterou bude možné adresovat dotazy, nebo bude odstavec vynechán.

3 Uspořádání dokumentu

Manuál má jako dvě hlavní části:

- Pravidla pro kódování diagnóz,
- Příklady kódování diagnóz seřazené podle jednotlivých kapitol MKN-10,

přičemž mezi pravidly a příklady existují vazby (odkazy) a k jednotlivým příkladům mohou existovat podrobnější vysvětlení.

V Manuálu jsou obsažena hlavní pravidla pro kódování morbidity, obsažená v Instrukční příručce MKN-10, takže čtenář nemusí, pokud nepotřebuje jít do detailů Instrukční příručky, používat oba tyto dokumenty (to neplatí pro pravidla pro kódování mortality; tato pravidla jsou obsažena jen v Instrukční příručce).

4 Pravidla a odkazy na příklady

4.1 Pravidla vycházející z Instrukční příručky

4.1.1 Pravidlo - Nejisté diagnózy nebo příznaky

Pokud nebyla na konci určitého období zdravotní péče stanovena jednoznačná diagnóza, má se zaznamenat a kódovat příznak, abnormální či patologický nález nebo obtíž. Tento přístup má přednost před označením diagnózy "suspektní" (podezření z ...) a jejím kódováním, byla-li taková diagnóza zvažována, ale nestanovena jednoznačně.

Vybrané příklady:

93 Příklad: Pacient s přechodnou izolovanou elevací AST (aspartát-aminotransferáza), kde se nepodařilo zjistit příčinu.

92 Příklad: Pacient přichází pro febrilie, přes pečlivé vyšetření nebyla nalezena příčina stavu

4.1.2 Pravidlo - Alternativní hlavní diagnózy

Jestliže je příznak nebo znak uveden jako "hlavní stav" s poukazem na to, že může být důsledkem jednoho nebo druhého stavu, má se vybrat příznak jako "hlavní stav".

97 Příklad: Pacientka přichází pro bolesti břicha, zjištěna endometrióza střeva a divertikulóza střeva

4.1.3 Pravidlo (IR-DRG) - Nejisté diagnózy nebo příznaky

Suspektní diagnózu lze kódovat (namísto příznaku), jestliže pro tuto diagnózu byla poskytnuta během hospitalizace léčba (diagnostika, monitoring). Nelze však z těchto důvodů kódovat diagnózu, která byla vyloučena.

4.1.4 Pravidlo - Vstupní příznak a rozpoznaná příčina

Jestliže jsou příznak (obvykle zařaditelný do Kapitoly XVIII), nebo obtíž zařaditelná do Kapitoly XXI zjevně vstupním příznakem nebo obtíží rozpoznaného diagnostikovaného stavu, má se rozpoznaný stav vyhodnotit jako "hlavní stav".

Vybrané příklady:

47 Příklad: Pacient přichází pro bolesti hlavy, zjištěna akutní sinusitis (frontální)

96 Příklad: Pacient s akutní bolestí břicha přichází na chirurgickou ambulanci, diagnostikována akutní apendicitida, při operaci nalezen absces peritonea

4.1.5 Pravidlo (IR-DRG)- Příznak a rozpoznaná příčina

Příznaky nebo obtíže, které jsou způsobeny rozpoznaným stavem se mohou uvádět na místě vedlejší diagnózy, pokud splňují kriteria pro komorbiditu či komplikaci.

4.1.6 Pravidlo - Kontakt se zdravotnickými službami z důvodů jiných než nemoc

Jestliže se zdravotní služby poskytují osobě, která není (aktuálně) nemocná (nebo její nemoc není bezprostředním důvodem k čerpání těchto služeb), pak se okolnosti vyvolávající potřebu poskytovat služby mají zaznamenávat jako "hlavní stav".

Jsou to na příklad:

- sledování (monitorování) dříve léčených stavů
- imunizace (očkování)
- antikoncepční péče, předporodní a poporodní péče
- dohled na osoby v rizikových situacích z hlediska osobní nebo rodinné anamnézy (depistáž)
- vyšetřování zdravých osob, např. pro účely pojišťovnictví nebo z důvodů profesionálních
- vyhledání zdravotnický zaměřeného poradenství
- vyhledání porady osobami se sociálními problémy
- konzultace na popud třetí strany

Kapitola XXI (Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami) poskytuje široký výběr položek (Z00-Z99) pro zařazení těchto okolností.

Vybrané příklady:

121 Příklad: Pacient s alergií na penicilin přichází k očkování proti tetanu

125 Příklad: Pacient po totální endoprotéze kyčle pro artrózu čekající na přijetí do rehabilitačního ústavu

4.1.7 Pravidlo - Mnohočetné stavy

Jestliže se období zdravotní péče týká několika příbuzných stavů (např. vícečetných poranění, mnohočetných následků dřívější nemoci nebo poranění, nebo mnohočetných stavů při onemocnění virem lidské imunodeficiencie [HIV]), má se stav, který je zřejmě těžší a náročnější na prostředky než ostatní, zaznamenat jako "hlavní", zbývající pak jako "ostatní stavy". Pokud ale žádný ze stavů nepřevažuje, lze jako "hlavní stav" zaznamenat výrazy jako "mnohočetné zlomeniny", "mnohočetné poranění hlavy", nebo "onemocnění HIV vedoucí k mnohočetným infekcím", s následným uvedením výčtu těchto stavů.

Vybrané příklady:

8 Příklad: Pacient s HIV je přijat pro cytomegalovou pneumonii, kandidovou meningitidu a hepatitidu C

117 Příklad: Pacient přivezený pro mnohočetná bodná zranění břicha způsobená neznámým útočníkem v restauraci

4.1.8 Pravidlo (IR-DRG)- Mnohočetné stavy

Pro správné zařazení do MDC 25– Polytrauma je nutné při kódování vyhnout se užívání kódů, které by znamenaly současné poranění dvou z následujících oblastí: lebka, páteř/pánev, hrudník, břišní orgány, pánevní orgány, ledvina, horní končetina, dolní končetina.

Kódy, které by mohly vést k nesprávnému zařazení mimo MDC 25 (Polytrauma) jsou např.:

- T044 Rozdrcení více částí HK s DK
- T056 Traumatická amputace HK a DK, libovolná kombinace
- T027 Zlomeniny postihující hrudník s dolní částí zad a pánve s končetinou(-ami)

Vybrané příklady:

102 Příklad: Pacient s rupturou sleziny, zlomeninou femuru a otřesem mozku po autonehodě

104 Příklad: Pacient s frakturou dialýzy humeru a fibuly způsobenými při sjezdovém lyžování, fraktura humeru řešena osteosyntézou

4.1.9 Pravidlo - Kódování kombinovaných položek

MKN nabízí některé položky, kde mohou být jediným kódem vyjádřeny dva stavy nebo jeden stav a přidružený sekundární proces. Takové kombinované položky mají být užity pro hlavní stav, kde je zaznamenán příslušný údaj. Abecední seznam ukazuje, kde jsou takové kombinace použity, pomocí údaje "s" připojeného bezprostředně za hlavním (vedoucím) výrazem. Dva nebo více stavů zaznamenaných jako "hlavní stav" může být spojeno, jestliže jeden z nich může být považován za přívláskové bližší určení druhého.

Vybrané příklady:

46 Příklad: Pacient s chronickým renálním selháním na podkladě arteriální hypertenze

66 Příklad: Pacientka přichází pro patologickou frakturu femuru při osteoporóze

88 Příklad: Pacient s vrozeným hydrocefalem a spinou bifidou

4.1.10 Pravidlo - Stavy v důsledku vnějších příčin nemocnosti

Jestliže se zaznamená stav jako poranění, otrava nebo jiný následek vnější příčiny, je správné popsat plně jak povahu stavu (často, ale ne vždy z kapitoly XIX), tak okolnosti, které ho vyvolaly (z kapitoly XX).

Vybrané příklady:

101 Příklad: Pacient s otevřenou Collesovou zlomeninou způsobenou pádem na zmrzlém chodníku

108 Příklad: Pacient po předávkování heroinem při pokusu o sebevraždu na toaletách nočního klubu

4.1.11 Pravidlo - Kódování následků určitých stavů; kódování mnohočetných následků

Jestliže se období zdravotní péče týká léčby nebo vyšetřování reziduálního stavu (následků) nemoci, která již není přítomna, má být následek popsán a kódován, spolu s jasným údajem o tom, že původní choroba toho času již není přítomna.

Preferovaný kód pro "hlavní stav" je kód pro povahu následků samotných.

Kód pro "Následky (čeho)..." je uveden jako volitelný přídatný kód.

Vybrané příklady:

31 Příklad: Pacient s poúrazovou epilepsií typu grand mal

62 Příklad: Pacient s artrózou loketního kloubu, fraktura humeru před 5 lety

Tam, kde existuje několik různých, velmi charakteristických (přesně určených) následků, z nichž žádný nepřevažuje co do závažnosti a čerpání prostředků na léčbu, je přípustné, aby byla položka "Následky (čeho) ..." zaznamenána a kódována jako "hlavní stav".

32 Příklad: Pacient s pravostrannou chabou hemiplegií, dysfázií a dyslexií po cévní mozkové příhodě před 3 lety

4.1.12 Pravidlo - Kódování stavů, pro něž platí systém křížků a hvězdiček

Pokud je to vhodné, má se používat jak křížkových tak hvězdičkových kódů pro hlavní stav v klinické dokumentaci, neboť tyto kódy vyznačují různé přístupy k hodnocení téhož stavu. Na místě hlavní diagnózy je kódována diagnóza s křížkem.

Vybrané příklady:

33 Příklad: Pacient přichází pro uremickou neuropatii

64 Příklad: Pacient s výhřezem meziobratlové ploténky L1-2 s útlakem míšních kořenů

84 Příklad: Dítě narozené v nemocnici s mekoniovým ileem

4.1.13 Pravidlo - Další podvojně klasifikace (mimo systém křížek – hvězdička)

Při určitých situacích, jiných než je systém křížků a hvězdiček, je povoleno použít v MKN-10 dva kódy k plnému vystižení určitého stavu.

Indicií může být poznámka v tabulce "Použijte dodatkový kód, pokud je třeba..."

Pro lokální infekce, zařazené podle postiženého tělesného systému v příslušné kapitole, je možno doplnit z kapitoly I kód určující infekční agens, neboť tato informace se v názvu položky neobjevuje. Blok položek B95-B97 pro tento účel je zařazen v kapitole I.

Vybrané příklady:

29 Příklad: Pacient s meningitidou způsobenou Pseudomonas Aeruginosa

57 Příklad: Pacient s flegmónou trupu způsobenou Staphylococcus aureus

83 Příklad: Pacientka ve 28.týdnu gravidity s virovou hepatitidou C

Pro nádory s funkční aktivitou. K položce z kapitoly II je třeba přidat vhodný kód z kapitoly IV k upřesnění typu funkční aktivity.

10 Příklad: Pacient přichází pro tumor pankreatu, projevující se zvýšenou hladinou glukagonu

Pro položky zařazené do F00-F09 (Organické duševní poruchy včetně symptomatických) v kapitole V mohou být doplněny z ostatních kapitol kódy označující základní chorobu, úraz nebo jiné postižení mozku.

24 Příklad: Pacient s demencí u Alzheimerovy nemoci s pozdním začátkem

Pro stavy zaviněné toxickým agens může být doplněn kód z kapitoly XX k určení tohoto agens.

109 Příklad: Pacient po inhalaci chlorovodíku při nehodě v továrně

Pro určení úrazu, otravy nebo jiného nepříznivého účinku lze použít dva kódy, a to: z kapitoly XIX, která popisuje povahu úrazu, a z kapitoly XX, kde je určena příčina, přičemž druhý jmenovaný kód je doplňkový.

Vybrané příklady:

103 Příklad: Pacient po amputaci obou nohou nad koleny způsobené autobusem

107 Příklad: Pacient s nekrotickými omrzlinami prstů ruky po horské túře

4.1.14 Pravidlo - Kódování akutních a chronických stavů

Tam, kde je hlavní stav uveden jako zároveň akutní (subakutní) a chronický, a MKN disponuje zvláštními položkami nebo podpoložkami pro každý z nich, ale nikoliv pro jejich kombinaci, použije se položka pro akutní stav jako preferovaný hlavní stav.

Vybrané příklady:

51 Příklad: Pacient s chronickým zánětem hltanu přichází pro streptokokovou angínu

50 Příklad: Pacient přichází pro akutní exacerbaci chronické obstruktivní plicní nemoci

4.1.15 Pravidlo - Kódování stavů a komplikací po výkonech

V kapitole XIX jsou k dispozici položky (T80-T88) pro určité komplikace chirurgických a jiných výkonů, např. infekce chirurgické rány, mechanické komplikace implantovaných zařízení, šok atd.

Vybrané příklady:

112 Příklad: Pacient se stafylokokovou infekcí předloktí po infúzi

113 Příklad: Pacient po cholecystektomii, při které byla zapomenuta rouška v dutině břišní

Většina kapitol věnovaných tělesným systémům zahrnuje také položky pro stavy, které se vyskytují jednak jako následky určitých postupů a technik nebo jako důsledek odstranění orgánu, např. postmastektomický syndrom lymfatického edému, postiradiační hypothyreóza.

23 Příklad: Pacient s hypothyreózu po subtotální strumektomii pro netoxickou strumu

Některé stavy (např. pneumonie, embolie plicnice), které mohou vzniknout v pooperačním období a nepovažují se za zvláštní samostatné jednotky, se proto kódují obvyklým způsobem, ale může být použit též volitelný přídatný kód z položek Y83-Y84 jako doklad vztahu k operaci.

Vybrané příklady:

78 Příklad: Pacientka po lékařském potratu, provedeném v 18.týdnu gravidity pro Downův syndrom plodu. Výkon komplikován plicní embolií

118 Příklad: Pacient s mediastinitidou způsobenou St. aureus po operaci aortokoronárního bypassu

Jestliže jsou pooperační stavy a komplikace uvedeny jako hlavní stav, má přihlídnutí k modifikujícím a upřesňujícím údajům v Abecedním seznamu zásadní význam pro volbu správného kódu.

4.2 Pravidla vytvořená pro kódování v systému DRG

4.2.1 Pravidlo (IR-DRG)- Kódování chemoterapie a radioterapie

Je-li účelem hospitalizace provedení chemoterapie nebo radioterapie pro maligní novotvar, stanovte chemoterapii Z51.1 nebo radioterapii Z51.0 jako hlavní diagnózu.

13 Příklad: Pacientka s karcinomem děložního čípku přichází k radioterapii

Jestliže je během hospitalizace provedeno chirurgické odstranění nádoru následované chemoterapií nebo radioterapií, stanovte maligní novotvar jako hlavní diagnózu, následovanou kódy pro chemoterapii a/nebo radioterapii.

14 Příklad: Pacientka s karcinomem ovária přichází k operaci, po které následuje chemoterapie

Jestliže je pacient hospitalizován k provedení chemoterapeutického nebo radioterapeutického cyklu a během hospitalizace dojde ke komplikacím jako nekontrolovatelná nauzea a zvracení a/nebo dehydratace, uveďte jako hlavní diagnózu chemoterapii Z51.1 nebo radioterapii Z51.0 následovanou uvedenými komplikacemi.

123 Příklad: Pacient s Hodgkinovým tumorem v remisi přichází pro chemoterapeutický cyklus, který je komplikován zvracením

5 Příklady podle kapitol MKN-10

5.1 Kapitola 1. Některé infekční a parazitární nemoci (A00 – B99)

Obecná pravidla kódování infekcí

- 1) Pokud je známo infekční agens a není specifikováno místo postižení, popíše se infekce pouze vyvolávajícím organizmem

1. Příklad: Pacient přijatý s haemophilovou infekcí

A49 Bakteriální infekce neurčené lokalizace

Správný kód: **A49.2 Infekce, původce: Haemophilus influenzae, NS**

Hlavní stav: A49.2

- 2) Pokud je známo pouze místo postižení infekcí a není známo infekční agens, popíše se pouze místo

2. Příklad: Pacient přijatý pro bronchopneumonii

J18 Pneumonie, původce NS

Správný kód: **J18.0 Bronchopneumonie, NS**

Hlavní stav: J18.0

- 3) Pokud je známo infekční agens i místo postižení kódujeme obojí

- a. Pravidlo křížek - hvězdička

3. Příklad: Pacient přichází pro meningokokovou meningitidu

A39 Meningokoková infekce

Správný kód: **A39.0+ Meningokoková meningitida**

Správný kód: **G01* Meningitis při bakteriálních nemocích zařazených jinde**

Hlavní stav: A39.0+

Vedlejší stav: G01*

- b. Kód kombinuje zároveň původce i místo infekce

4. Příklad: Pacient s konjunktivitidou způsobenou Neisseria gonorae

A54 Gonokoková infekce

Správný kód: **A54.3 Gonokoková infekce oka**

Hlavní stav: A54.3

c. Použijeme oba kódy (agens i místo): hlavní stav kódujeme dle místa postižení

5. Příklad: Pacientka s vaginitidou po porodu způsobenou E.coli

O86 Jiné puerperální infekce

Správný kód: **O86.1 Jiné infekce genitálního traktu po porodu**

B96 Jiná bakteriální agens, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Správný kód: **B96.2 Escherichia coli, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol**

Hlavní stav: O86.1

Vedlejší stav: B96.2

HIV B20-B24

Pro popis případu použijeme buď jeden kód (specificky vystihne daný stav)

6. Příklad: Pacient s HIV přichází pro pneumonii vyvolanou Pneumocystis carini

B20 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) projevující se infekčními a parazitárními nemocemi

Správný kód: **B20.6 Onemocnění HIV s pneumonií způsobenou Pneumocystis carini**

Hlavní stav: B20.6

Nebo dva kódy – první určuje infekční agens a druhý oblast, která je postižena

7. Příklad: Pacient s HIV přichází pro pneumonii vyvolanou Candidou albicans

B20 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) projevující se infekčními a parazitárními nemocemi

Správný kód: **B20.6 Onemocnění HIV s projevy kandidózy**

B37 Kandidóza

Správný kód: **B37.1 Plicní kandidóza**

Hlavní stav: B20.6

Vedlejší stav: B37.1

Pokud má pacient více infekcí, kódujeme mnohočetný stav

8. *Příklad: Pacient s HIV je přijat pro cytomegalovou pneumonii, kandidovou meningitidu a hepatitidu C*

J17 Zánět plic – pneumonie – při nemocech zařazených jinde
Správný kód: **J17.1* Pneumonie při cytomegalové nemoci**
B25 Cytomegalovirová nemoc
Správný kód: **B.25+ Cytomegalovirová pneumonie**
G02 Meningitis při jiných infekčních a parazitárních nemocech zařazených jinde
Správný kód: **G02.1* Meningitis při kandidóze**
B37 Kandidóza
Správný kód: **B37.5+ Kandidová meningitida**
B17 Jiná akutní virová hepatitida
Správný kód: **B17.1 Akutní hepatitida C**
B20 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) projevující se infekčními a parazitárními nemocemi
Správný kód: **B20.7 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) s mnohočetnými infekcemi**

Hlavní stav: B20.7

Vedlejší stavy: B.25+, B37.5+, B17.1, J17.1*, G02.1*

V případech maligních nádorů u pacientů s HIV, kódujeme jako hlavní stav HIV

9. *Příklad: Pacient s HIV přichází s Kaposiho sarkomem kůže*

B21 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) projevující zhoubnými novotvarami
Správný kód: **B21.0 Onemocnění HIV s projevy Kaposiho sarkomu**
C46 Kaposiho sarkom
Správný kód: **C46.1 Kaposiho sarkom kůže**

Hlavní stav: B21.0

Vedlejší stav: C46.1

5.2 Kapitola 2. Novotvary (C00 – D48)

Rozdělení novotvarů:

- 1) Primární malignity C00 – C76, C80 – C97
- 2) Sekundární malignity C77 – C79
- 3) Malignity in situ D00 – D09
- 4) Benigní tumory D10 – D36
- 5) Novotvary nejistého nebo neznámého chování D37 – D48

Anatomické kódy: jsou součástí MKN-10

Morfologické kódy: nejsou součástí této metodiky

Pokud je nádor hormonálně aktivní, přidáme kód z kapitoly 4.

10. Příklad: Pacient přichází pro tumor pankreatu, projevující se zvýšenou hladinou glukagonu

C25 Zhoubný novotvar slinivky břišní

Správný kód: **C25.4 Zhoubný novotvar endokrinní části slinivky břišní**

E16 Jiné poruchy vnitřní sekrece slinivky břišní

Správný kód: **E16.3 Zvýšená sekrece glukagonu**

Hlavní stav: C25.4

Vedlejší stav: E16.3

V případě postižení tumorem pacienta s HIV, kódujeme přednostně HIV infekci

11. Příklad: Pacient s HIV přichází s Kaposiho sarkomem mízních uzlin

B21 Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) projevující zhoubnými novotvary

Správný kód: **B21.0 Onemocnění HIV s projevy Kaposiho sarkomu**

C46 Kaposiho sarkom

Správný kód: **C46.1 Kaposiho sarkom mízních uzlin**

Hlavní stav: B21.0

Vedlejší stav: C46.3

Pokud není znám primární tumor, metastatické postižení kódujeme jako vedlejší stav

12. Příklad: Pacient s mnohočetnými ložisky v játrech, nezjištěn primární nádor

Správný kód: **C80 Zhoubný novotvar bez určení lokalizace**

C78 Sekundární zhoubný novotvar dýchací a trávicí soustavy

Správný kód: **C78.7 Sekundární zhoubný novotvar jater**

Hlavní stav: C80

Vedlejší stav: C78.7

Přichází-li pacient k radioterapii či chemoterapii, kódujeme hlavní stav Z kódem

13. Příklad: Pacientka s karcinomem děložního čípku přichází k radioterapii

Z51 Jiná lékařská péče

Správný kód: **Z51.0 Radioterapeutická série**

C53 Zhoubný novotvar hrdla děložního

Správný kód: **C53.8 Zhoubný novotvar hrdla děložního léze přesahující hrdlo děložní**

Hlavní stav: Z51.0

Vedlejší stav: C53.8

Přichází-li pacient k operaci nádoru, po které následuje chemoterapie či radioterapie, kódujeme jako hlavní stav nádor

14. Příklad: Pacientka s karcinomem ovária přichází k operaci, po které následuje chemoterapie

Správný kód: **C56 Zhoubný novotvar vaječníku**
Z51 Jiná lékařská péče
Správný kód: **Z51.1 Chemoterapeutický cyklus pro novotvar**

Hlavní stav: C56
Vedlejší stav: Z51.1

Pokud přichází pacient pro obtíže vyvolané sekundárním tumorem, primární nádor kódujeme Z kódem (anamnestický údaj).

15. Příklad: Pacient s metastatickým postižením páteře přichází k léčbě chronické bolesti. Před 5 lety byl operován pro karcinom prostaty

C79 Sekundární zhoubný novotvar jiných lokalizací
Správný kód: **C79.5 Sekundární zhoubný novotvar kosti a kostní dřevě**
R52 Bolest nezařazená jinde
Správný kód: **R52.1 Chronická neztížitelná bolest**
Z85 Zhoubný novotvar v osobní anamnéze
Správný kód: **Z85.4 Zhoubný novotvar pohlavních orgánů v osobní anamnéze**

Hlavní stav: C79.5
Vedlejší stavy: R52.1, Z85.2

5.3 Kapitola 3. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50 – D89)

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

16. Příklad: Pacientka s karcinomem ovaria přichází pro anémii

Správný kód: **C56+ Zhoubný novotvar vaječníku**
D63* Anémie při chronických onemocněních uvedených jinde
Správný kód: **D63.0* Anémie při onemocněních novotvary**

Hlavní stav: C56+
Vedlejší stav: D63.0*

Kódujeme maximálně specificky, tj. na 4 místa

17. Příklad: Pacient se sarkoidózou plic a mízních uzlin

D86 Sarkoidóza
Správný kód: **D86.2 Sarkoidóza plic se sarkoidózou mízních uzlin**

Hlavní stav: D86.2

Pokud je to možné, kódujeme též příčinu stavu

18. Příklad: Pacient s aplastickou anémií vyvolanou Chloramfenikolem

D61 Jiné plastické anémie

Správný kód: **D61.1 Aplastická anémie vyvolaná léky**

Možno též kódovat příčinu stavu (viz kapitola 20): Y40 Systémová antibiotika

Správný kód: **Y40.2 Chloramfenikolová skupina**

Hlavní stav: D61.1

Vedlejší stav: Y40.2

5.4 Kapitola 4. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00 – E90)

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

19. Příklad: Pacient s diabetes mellitus I.typu přichází pro diabetickou nefropatii

E10 Diabetes mellitus závislý na insulinu

Správný kód: **E10.2+ Diabetes mellitus závislý na insulinu s ledvinovými komplikacemi**

N08 Glomerulární poruchy při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **N08.3* Glomerulární poruchy při diabetes mellitus**

Hlavní stav: E10.2+

Vedlejší stav: N08.3*

20. Příklad: Pacient s diabetes mellitus II.typu přichází pro necitlivost dolních končetin

E11 Diabetes mellitus nezávislý na insulinu

Správný kód: **E11.4+ Diabetes mellitus nezávislý na insulinu s neurologickými komplikacemi**

G63 Polyneuropatie při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **G63.2* Diabetická polyneuropatie**

Hlavní stav: E11.4+

Vedlejší stav: G63.2*

Kódujeme aktuální stav nemoci, můžeme kódovat též vyvolávající příčinu

21. Příklad: Pacient s diabetes mellitus II. typu přichází pro hypoglykémii vyvolanou léčbou metforminem

E16 Jiné poruchy vnitřní sekrece slinivky břišní

Správný kód: **E16.0 Hypoglykémie bez komatu způsobená léčiv**

E11 Diabetes mellitus nezávislý na insulinu

Správný kód: **E11.9 Diabetes mellitus nezávislý na insulinu bez komplikací**

Může být dodán též kód příčiny (viz kapitola 20):

Y42 Hormony a jejich syntetické náhrady a antagonisté nezařazené jinde

Správný kód: **Y42.3 Insulin a perorální antidiabetická léčiva**

Hlavní stav: E16.0

Vedlejší stav: E11.9, Y42.3

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

22. Příklad: Pacient s Mekoniovým ileem

E84 Cystická fibróza

Správný kód: **E84.1+ Cystická fibróza se střevními projevy**

Správný kód: **P75* Mekoniový ileus**

Hlavní stav: E84.1+

Vedlejší stav: P75*

23. Příklad: Pacient s hypotyreózou po subtotální strumektomii pro netoxickou strumu

E89 Metabolické a endokrinní poruchy po operačních a jiných zákrocích

Správný kód: **E89.0 Hypotyreóza po operačních a jiných zákrocích**

Z86 Některé jiné nemoci v osobní anamnéze

Správný kód: **Z86.3 Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek v osobní anamnéze**

Hlavní stav: E89.0

Vedlejší stav: Z86.3

5.5 Kapitola 5. Poruchy duševní a poruchy chování (F00 – F99)

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

24. Příklad: Pacient s demencí u Alzheimerovy nemoci s pozdním začátkem

G30 Alzheimerova nemoc

Správný kód: **G30.1 Alzheimerova nemoc s pozdním začátkem**

F00* Demence u Alzheimerovy nemoci

Správný kód: **F00.1* Demence u Alzheimerovy nemoci s pozdním začátkem**

Hlavní stav: G30.1

Vedlejší stav: F00.1*

Kódujeme maximálně specificky

25. Příklad: Pacient s atypickou schizofrenií

F20 Schizofrenie

Správný kód: **F20.3 Atypická schizofrenie**

Hlavní stav: F20.3

26. Příklad: Pacient s bipolární afektivní poruchou přichází pro těžkou depresi

F31 Bipolární afektivní porucha

Správný kód: **F31.4 Bipolární afektivní porucha, současná fáze těžká deprese bez psychotických symptomů**

Hlavní stav: F31.4

Pokud je to vhodné, upřesníme diagnózu kódem příznaku (viz kapitola 18)

27. Příklad: Pacient přijatý pro bolesti na prsou, vyloučena fyzická příčina obtíží

F48 Jiné neurotické poruchy

Správný kód: **F48.0 Neurastenie**

R07 Bolest v hrdle a na hrudi

Správný kód: **R07.3 Bolest přední hrudní stěny**

Hlavní stav: F48.0

Vedlejší stav: R07.3

Pro přesnější vyjádření stavu pacienta použijeme dva kódy

28. Příklad: Pacient s autismem, IQ 60

F84 Pervazivní vývojové poruchy

Správný kód: **F84.0 Autistická porucha**

F70 Lehká mentální retardace

Správný kód: **F70.1 Lehká mentální retardace s významnou poruchou chování**

Hlavní stav: F84.0

Vedlejší stav: F70.1

5.6 Kapitola 6. Nemoci nervové soustavy (G00 – G99)

Je-li u neuroinfekcí známo infekční agens i místo postižení, kódujeme obojí

29. Příklad: Pacient s meningitidou způsobenou Pseudomonas Aeruginosa

G00 Bakteriální zánět mozku a mozkových plen – bakteriální meningitida, nezařaditelná jinam

Správný kód: **G00.8 Jiná bakteriální meningitida**

B96 Jiná bakteriální agens, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Správný kód: **B96.5 Pseudomonas Aeruginosa, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol**

Hlavní stav: G00.8

Vedlejší stav: B96.5

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

30. Příklad: Pacient s demencí u Alzheimerovy nemoci s časným začátkem

G30 Alzheimerova nemoc

Správný kód: **G30.0 Alzheimerova nemoc s časným začátkem**

F00* Demence u Alzheimerovy nemoci

Správný kód: **F00.0* Demence u Alzheimerovy nemoci s časným začátkem**

Hlavní stav: G30.0

Vedlejší stav: F00.0*

Pokud jsou známé důvody stavu, kódujeme je

31. Příklad: Pacient s poúrazovou epilepsií typu grand mal

G40 Epilepsie

Správný kód: **G40.6 Záchvaty grand mal, NS**

T90 Následky poranění hlavy

Správný kód: **T90.9 Následky neurčeného poranění hlavy**

Hlavní stav: G40.6

Vedlejší stav: T90.9

Pro přesnější vyjádření stavu pacienta použijeme více kódů, hlavní stav

32. Příklad: Pacient s pravostrannou chabou hemiplegií, dysfázií a dyslexií po cévní mozkové příhodě před 3 lety

G81 Hemiplegie

Správný kód: **G81.0 Chabá hemiplegie**

R47 Poruchy řeči nezařazené jinde

Správný kód: **R47.0 Dysfázie, afázie**

R48 Dyslexie a jiné znakové poruchy nezařazené jinde

Správný kód: **R48.0 Dyslexie a alexie**

I69 Následky cévních nemocí mozku

Správný kód: **I69.4 Následky cévních nemocí mozku neurčené jako krvácení či mozkový infarkt**

Hlavní stav: I69.4

Vedlejší stav: G81.0, R47.0, R48.0

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

33. Příklad: Pacient přichází pro uremickou neuropatii

G63 Polyneuropatie při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **G63.8* Uremická neuropatie**

N18 Chronické selhání ledvin

Správný kód: **N18.8+ Jiné chronické selhání ledvin**

Hlavní stav: N18.8+

Vedlejší stav: G63.8*

34. Příklad: Pacient s hydrocefalem při ependymomu mozkové komory

G94 Jiné poruchy mozku při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **G94.1* Hydrocefalus při novotvarech**

C71 Zhoubný novotvar mozku

Správný kód: **C71.5 Zhoubný novotvar mozkové komory**

Hlavní stav: C71.5+

Vedlejší stav: G94.1*

5.7 Kapitola 7. Nemoci oka a očních adnex (H00 – H59)

Kódujeme maximálně specificky a můžeme kódovat příčinu stavu

35. Příklad: Pacient s kataraktou pravého oka, způsobenou poleptáním v továrně

H26 Jiná katarakta

Správný kód: **H26.1 Traumatická katarakta**

T 26 Popálenina a poleptání omezené na oko a očí adnexa

Správný kód: **T26.3 Poleptání jiných částí oka a očních adnex**

Možno též kódovat příčinu - nepovinně (viz kapitola 20) X49 Náhodná otrava jinými a neurčenými chemikáliemi a škodlivými látkami a expozice jejich působení

Správný kód: **X49.6** (6 na čtvrtém místě značí průmyslovou výrobu)

Hlavní stav: H26.1

Vedlejší stavy: T26.3, X49.6

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

36. Příklad: Pacient s diabetes mellitus II. typu přichází pro diabetickou retinopatii

H36* Onemocnění sítnice při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **H36.0* Diabetická retinopatie**

E11 Diabetes mellitus nezávislý na insulinu

Správný kód: **E11.3+ Diabetes mellitus nezávislý na insulinu s očními komplikacemi**

Hlavní stav: E11.3+

Vedlejší stav: H36.0*

Kódujeme příčinu stavu, je-li to možné

37. Příklad: Pacient se sekundárním glaukomem, způsobeným kortikoidními očními kapkami

H40 Glaukom

Správný kód: **H40.6 Sekundární glaukom po léčivech**

Možno též kódovat příčinu - nepovinně (viz kapitola 20): Y56 Lokální prostředky působící primárně na kůži a sliznici a léčiva oční, ušní, nosní, krční a zubní

Správný kód: **Y56.5 Oční léčiva a přípravky**

Hlavní stav: H40.6

Vedlejší stav: Y56.5

38. Příklad: Pacient se slepotou obou očí způsobenou při pokusu o sebevraždu zastřelením v lese

H54 Slepota obou očí

Správný kód: **H54.0 Slepota obou očí: zraková vada 3,4,5 obou očí**

Možno též kódovat příčinu - nepovinně (viz kapitola 20): X72 Úmyslné sebepoškození výstřelem z pistole, revolveru

Správný kód: **X72.8 Úmyslné sebepoškození výstřelem z pistole, revolveru na jiném určeném místě**

Hlavní stav: H54.0

Vedlejší stav: X72.8

5.8 Kapitola 8. Nemoci ucha a bradavkového výběžku (H60 – H95)

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

39. Příklad: Pacient s otitis externa při erysipelu

H62* Onemocnění zevního ucha při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **H62.0* Otitis externa při růži – erysipelu**

Správný kód: **A46+ Růže – erysipelas**

Hlavní stav: A46+

Vedlejší stav: H62.0*

Snažíme se co nejpřesněji vyjádřit stav pacienta

40. Příklad: Pacient s rupturou okraje bubínku při hnisavém zánětu středního ucha

H66 Hnisavý a neurčený zánět středního ucha – otitis media suppurativa et otitis media NS

Správný kód: **H66.0 Akutní hnisavý zánět středního ucha**

H72 Perforace bubínku membranae tympani

Správný kód: **H72.2 Jiné okrajové perforace bubínku membranae tympani**

Hlavní stav: H66.0

Vedlejší stav: H72.2

Kódujeme příčinu onemocnění

41. Příklad: Pacient s hluchotou vyvolanou léčbou gentamycinem

H91 Jiná nedoslýchavost, ztráta sluchu

Správný kód: **H91.0 Ototoxická nedoslýchavost, ztráta sluchu**

Možno též kódovat příčinu (viz kapitola 20): Y40 Systémová antibiotika

Správný kód: **Y40.5 Aminoglykosidy**

Hlavní stav: H91.0

Vedlejší stav: Y40.5

5.9 Kapitola 9. Nemoci oběhové soustavy (I00 – I99)

Kódování akutního infarktu myokardu (AIM):

- 1) AIM prvním příznakem chronické ischemické choroby srdeční

42. Příklad: Pacient přichází s akutním infarktem spodní stěny, do té doby zdrav

I21 Akutní infarkt myokardu

Správný kód: **I21.1 Akutní infarkt spodní stěny**

Hlavní stav: I21.1

- 2) AIM je projevem již diagnostikované ischemické choroby srdeční, starší než 4 týdny

43. Příklad: Pacient přichází pro akutní infarkt myokardu přední stěny, před 5 lety prodělal AIM

I22 Pokračující infarkt myokardu

Správný kód: **I22.0 Pokračující infarkt přední stěny**

Hlavní stav: I22.0

- 3) Komplikace AIM, které se nevyskytují současně s AIM

44. Příklad: Pacient přichází pro defekt komorového septa, před 14 dny prodělal AIM

I23 Některé komplikace následující akutní infarkt myokardu

Správný kód **I23.2 Defekt komorového septa jako běžná komplikace následující akutní infarkt myokardu**

Hlavní stav: I23.2

Dodržujeme pravidlo křížek hvězdička

45. Příklad: Pacient přichází pro tuberkulózní perikarditidu

I32* Zánět osrdečníku – perikarditis – při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **I32.0* Perikarditis při bakteriálních nemocech zařazených jinde**

A 18+ Tuberkulóza jiných orgánů

Správný kód: **A18.8+ Tuberkulóza jiných určených orgánů**

Hlavní stav: A18.8+

Vedlejší stav: I32.0*

Jedním kódem vyjádříme dva stavy

46. Příklad: Pacient s chronickým renálním selháním na podkladě arteriální hypertenze

I12 Postižení ledvin při hypertenzi

Správný kód: **I12.0 Hypertenzní nemoc ledvin s renálním selháním**

Hlavní stav: I12.0

5.10 Kapitola 10. Nemoci dýchací soustavy (J00 – J99)

Kódujeme maximálně specificky

47. Příklad: Pacient přichází pro bolesti hlavy, zjištěna akutní sinusitis (frontální)

J01 Akutní zánět vedlejších nosních dutin – sinusitis acuta

Správný kód: **J01.1 Akutní zánět čelní dutiny**

Hlavní stav: J01.1

Kódujeme původce onemocnění, pokud je znám

48. Příklad: Pacient přichází pro akutní tracheitidu způsobenou pneumokokem

J04 Akutní zánět hrtanu a průdušnice – laryngitis et tracheitis acuta

Správný kód: **J04.1 Akutní tracheitida**

B95 Streptococcus a staphylococcus, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Správný kód: **B95.3 Streptococcus pneumonie jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol**

Hlavní stav: J04.1

Vedlejší stav: B95.3

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

49. Příklad: Pacient přichází pro toxoplasmovou pneumonii

J17* Zánět plic – pneumonie, při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **J17.3* Pneumonie při toxoplasmóze**

B58 Toxoplasmóza

Správný kód: **B58.3+ Plicní toxoplasmóza**

Hlavní stav: B58.3+

Vedlejší stav: J17.3*

Kódujeme aktuální stav nemoci: jedním kódem

50. Příklad: Pacient přichází pro akutní exacerbaci chronické obstruktivní plicní nemoci

J44 Jiná chronická obstruktivní plicní nemoc

Správný kód: **J44.1 Chronická obstruktivní plicní nemoc s akutní exacerbací**

Hlavní stav: J44.1

Kódujeme aktuální stav nemoci: dvěma kódy

51. Příklad: Pacient s chronickým zánětem hltanu přichází pro streptokokovou angínu

J02 Akutní zánět hltanu
Správný kód: **J02.0 Streptokokový zánět hltanu**
J31 Chronická rýma, chronický zánět nosohltanu a hltanu
Správný kód: **J31.2 Chronický zánět hltanu**

Hlavní stav: J02.0
Vedlejší stav: J31.2

5.11 Kapitola 11. Nemoci trávicí soustavy (K00 – K93)

Kódujeme maximálně specificky

52. Příklad: Pacient přichází na ambulanci se zubním kazem

K02 Zubní kaz – caries dentis
Správný kód: **K02.0 Kaz omezený na zubní sklovinu**

Hlavní stav: K02.0

Kódujeme původce onemocnění, pokud je znám pomocí dvou kódů

53. Příklad: Pacient přichází pro vřed duodena vyvolaný Helicobacterem pylori

K26 Ulcus duodeni
Správný kód: **K26.7 Chronický nebo neurčený vřed duodena bez krvácení a perforace**
B96 Jiná bakteriální agens jako příčina nemoci zařazené jinde
Správný kód: **B96.8 Jiná bakteriální agens**

Hlavní stav: K26.4
Vedlejší stavy: B96.8

Kódujeme původce onemocnění, pokud je znám pomocí jediného kódu

54. Příklad: Pacient přichází pro průjem vyvolaný Salmonelou

A02 Jiné infekce způsobené salmonelami
Správný kód: **A02.0 Salmonellosis – salmonelová enteritida**

Hlavní stav: A02.0

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

55. Příklad: Pacient přichází pro cytomegalovou hepatitidu

B25 Cytomegalová nemoc

Správný kód: **B25.1+ Cytomegalová hepatitida**

K77 Onemocnění jater při nemocech zařazených jinde

Správný kód: **K77.0* Onemocnění při infekčních a parazitárních nemocech – cytomegalová hepatitis**

Hlavní stav: B25.1+

Vedlejší stav: K77.0*

5.12 Kapitola 12. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00 – L99)

Kódujeme aktuální stav nemoci: dvěma kódy

56. Příklad: Pacient přichází s impetiginizovaným atopickým ekzémem

L01 Impetigo

Správný kód: **L01.1 Impetiginizace jiných dermatóz**

L20 Atopická dermatitida

Správný kód: **L20.9 Atopická dermatitida NS**

Hlavní stav: L01.1

Vedlejší stav: L20.9

Kódujeme původce onemocnění, pokud je znám

57. Příklad: Pacient s flegmónou trupu způsobenou Staphylococcus aureus

L03 Flegmóna

Správný kód: **L03.3 Flegmóna trupu**

B95 Streptococcus a Staphylococcus jako příčina nemoci zařazené jinde

Správný kód: **B95.6 Staphylococcus aureus**

Hlavní stav: L03.3

Vedlejší stav: B95.6

Kódujeme příčinu onemocnění

58. Příklad: Pacient přichází pro generalizovanou vyrážku po Streptomycinu

L27 Dermatitida způsobená látkami přijatými vnitřně

Správný kód: **L27.0 Generalizovaná kožní erupce způsobená drogami a léky**

Může být dodán též kód příčiny- nepovinně (viz kapitola 20): Y40 Systémová antibiotika

Správný kód: **Y40.5 Streptomycin**

Hlavní stav: L27.0

Vedlejší stav: Y40.5

Pokud kód onemocnění nevystihuje jeho podstatu, můžeme pro zpřesnění přidat R kód z kapitoly 18.
Příznaky

59. Příklad: Pacient přichází pro léčbu gangrenózního dekubitu

Správný kód: **L89 Dekubitální vřed**
Správný kód: **R02 Gangréna nezařazená jinde**

Hlavní stav: L89
Vedlejší stav: R02

5.13 Kapitola 13. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00 – M99)

Lokalizace svalově-kosterního postižení

Jedná se o nezávazné použití specifického kódu na pátém místě, které upřesňuje lokalizaci postižení a jeho použití je vždy uvedeno u příslušné položky MKN-10.

- 0 Mnohočetná lokalizace
- 1 Ramenní krajina (clavicula, scapula, akromioklavikulární, glenohumerální a sternoklavikulární klouby)
- 2 Nadloktí (humerus, loketní kloub)
- 3 Předloktí (ulna, radius, zápěstní kloub)
- 4 Ruka (corpus, metacarpus, digiti a klouby mezi těmito kostmi)
- 5 Pánevní krajina a stehno (hýždě, femur, pelvis, kyčelní a sakroiliakální kloub)
- 6 Běrec (fibula, tibia, kolenní kloub)
- 7 Kotník a noha (metatarsus, tarsus a prsty, kotník a klouby pod kotníkem)
- 8 Jiné (hlava, krk, žebra, lebka trup, obratel)
- 9 Lokalizace NS

Vnitřní poruchy kolenního kloubu M23

Jedná se o nezávazné použití specifického kódu na pátém místě, které upřesňuje lokalizaci postižení u položky M23

- 0 Mnohočetná lokalizace
- 1 Přední zkřížený vaz nebo přední roh vnitřního menisku
- 2 Zadní zkřížený vaz nebo zadní roh vnitřního menisku
- 3 Vnitřní postranní vaz nebo jiná a neurčená část vnitřního menisku
- 4 Zevní postranní vaz nebo přední roh vnějšího menisku
- 5 Zadní roh vnějšího menisku
- 6 Jiná a neurčená část vnějšího menisku
- 7 Pouzdrový kapsulární vaz
- 9 Neurčený vaz nebo neurčený meniskus

Dorzopatie (M40 – M54)

Jedná se o nezávazné použití specifického kódu na pátém místě, které upřesňuje lokalizaci postižení a jeho použití je vždy uvedeno u příslušné položky MKN-10 (neuvádí se u položek M50, M51).

- 0 0 Mnohočetná lokalizace
- 1 Okcipitoatlantoaxiální krajina
- 2 Cervikální krajina
- 3 Cerviko-thorakální krajina
- 4 Thorakální krajina
- 5 Thorako-lumbální krajina
- 6 Lumbální krajina
- 7 Lumbosakrální krajina
- 8 Sakrální a sakrokokcygeální krajina
- 9 Lokalizace NS

Kódujeme maximálně specificky, tj. i na pátém místě

60. Příklad: Pacient s revmatickou artritidou postihující drobné klouby ruky

M06 Jiná revmatická artritida

M06.9 Revmatická artritida nespecifikovaná

Správný kód: **M06.94 Revmatická artritida nespecifikovaná (4 na pátém místě značí drobné klouby ruky)**

Hlavní stav: M06.94

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

61. Příklad: Pacient s artritidou kyčle při Crohnově nemoci tlustého střeva

K50 Crohnova nemoc

Správný kód: **K50.1 Crohnova nemoc tlustého střeva**

M07* Psoriatické a enteropatické artropatie

M07.4* Artropatie při Crohnově nemoci

Správný kód: **M07.45* Artropatie kyčelního kloubu při Crohnově nemoci**

Hlavní stav: K50.1

Vedlejší stav: M07.45*

Kódujeme příčinu stavu (následky):

62. Příklad: Pacient s artrózou loketního kloubu, fraktura humeru před 5 lety

M19 Jiná artróza
M19.1 Poúrazová artróza jiných kloubů
Správný kód: **M19.12 Poúrazová artróza lokte**
T92 Následky poranění horní končetiny
Správný kód: **T92.1 Následky zlomeniny paže**

Hlavní stav: M19.12
Vedlejší stav: T92.1

63. Příklad: Pacient s chronickou nestabilitou kolene způsobenou lacerací předního zkříženého vazy při úrazu před rokem

M23 Vnitřní poruchy kolenního kloubu
M23.5 Chronická nestabilita kolene
Správný kód: **M23.51 Přední zkřížený vaz**
T93 Následky poranění dolní končetiny
Správný kód: **T93.5 Následky poranění svalu a šlachy dolní končetiny**

Hlavní stav: M23.51
Vedlejší stav: T93.5

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

64. Příklad: Pacient s výhřezem meziobratlové ploténky L1-2 s útlakem míšních kořenů

M51 Onemocnění lumbálních a jiných meziobratlových plotének
Správný kód: **M51.0+ Onemocnění lumbálních a jiných meziobratlových plotének s myelopatií**
G99 Jiné poruchy nervové soustavy při nemoci zařazené jinde
Správný kód: **G99.2* Myelopatie při onemocnění lumbálních a jiných meziobratlových plotének**

Hlavní stav: M51.0+
Vedlejší stav: G99.2*

Kódujeme maximálně specificky: tj. na 5 míst

65. Příklad: Pacient s chronickými bolestmi zad v oblasti lumbosakrální přichází na obstřík

M54 Dorzalgie
M54.5 Bolesti dolní části zad
Správný kód: **M54.57 Bolesti v lumbo-sakrální krajině**

Hlavní stav: M54.57

Jedním kódem vyjádříme více stavů

66. Příklad: Pacientka přichází pro patologickou frakturu femuru při osteoporóze

M80 Osteoporóza s patologickou frakturou
M80.0 Postmenopauzální osteoporóza s patologickou frakturou
Správný kód: **M80.05 Postmenopauzální osteoporóza s patologickou frakturou femuru**

Hlavní stav: M80.05

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

67. Příklad: Pacient přichází pro patologickou frakturu humeru způsobenou osteosarkomem

C40 Zhoubný novotvar kosti a kloubních chrupavek končetin
Správný kód: **C40.0+ Zhoubný novotvar lopatky a dlouhých kostí horní končetiny**
M90 Osteopatie při nemocech zařazených jinde
M90.7* Fraktura kosti při novotvaru
Správný kód: **M90.72* Fraktura humeru při novotvaru**

Hlavní stav: C40.0+
Vedlejší stav: M90.72*

5.14 Kapitola 14. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00 – N99)

Kódujeme maximálně specificky

68. Příklad: Pacient s nefrotickým syndromem. Renální biopsie prokázala difúzní membranózní glomerulonefritidu

N04 Nefrotický syndrom
Správný kód: **N04.2 Difusní membranózní glomerulonefritida**

Hlavní stav: N04.2

Pokud přichází pacient k dialýze použijeme kód Z49.1

69. Příklad: Pacient s akutním selháním ledvin po NSAID (ibuprofen) přijatý k dialýze

N17 Akutní selhání ledvin
Správný kód: **N17.0 Akutní selhání ledvin, tubulární nekróza**
Z49 Péče týkající se dialýzy
Správný kód: **Z49.1 Extrakorporální dialýza, dialýza renální**

Může být dodán též kód příčiny- nepovinně (viz kapitola 20): Y45 Analgetika, antipyretika a protizánětlivá léčiva

Správný kód: **Y45.2 Deriváty kyseliny propionové**

Hlavní stav: N17.0
Vedlejší stavy: Z49.1, Y45.2

Pokud pacient chronicky dialyzovaný přichází pro jiný stav, použijeme kód Z99.2

70. Příklad: Pacient s chronickým renálním selháním v dialyzačním programu přichází pro cévní mozkovou příhodu

I63 Mozkový infarkt
Správný kód: **I63.9 Mozkový infarkt, NS**
N18 Chronické selhání ledvin
Správný kód: **N18.0 Konečné stádium ledvinného onemocnění**
Z99 Závislost na pomocných přístrojích a pomůckách nezařazená jinde
Správný kód: **Z99.2 Závislost na renální dialýze**

Hlavní stav: I63.9
Vedlejší stavy: N18.0, Z99.2

Dodržujeme pravidlo křížek

71. Příklad: Pacient s chlamydiovou cystitidou

A56 Jiná sexuálně přenášená chlamydiová onemocnění
Správný kód: **A56.1+ Chlamydiová infekce pelviperitonea a jiných pohlavních a močových orgánů**

Hlavní stav: A56.1+

Pokud vede přidání R kódu ke zpřesnění stavu, použijeme ho

72. Příklad: Pacient s benigní hyperplázií prostaty přichází pro retenci moče, která je úspěšně vyřešena katetrizací

Správný kód: N40 Zbytnění prostaty – hyperplasia prostatica
Správný kód: R33 Retence zadržování moči

Hlavní stav: N40
Vedlejší stav: R33

Pokud jsou jako hlavní uvedeny dva podobné stavy, použijeme ten první

73. Příklad: Pacientka s endometriozou dělohy a vejcovodu

N80 Endometrioza
Správný kód: **N80.0 Endometrioza dělohy**
Správný kód: **N80.2 Endometrioza vejcovodu**

Hlavní stav: N80.0
Vedlejší stav: N80.2

74. Příklad: Pacientka přichází pro krvácení z vagíny. Menopauza před rokem. Příčina nezjištěna

N95 Menopauzální a jiné perimenopauzální poruchy
Správný kód: **N95.0 Postmenopauzální krvácení**

Hlavní stav: N95.0

Kódujeme dvěma kódy pro upřesnění stavu

75. Příklad: Pacientka s primárním ovariálním selháním přichází k léčbě neplodnosti

E28 Ovariální dysfunkce – poruchy činnosti vaječnicků
Správný kód: **E28.3 Primární selhání vaječnicků**
N97 Ženská neplodnost
Správný kód: **N97.0 Ženská neplodnost spojená s anovulací**

Hlavní stav: E28.3

Vedlejší stav: N97.0

5.15 Kapitola 15. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00 – O99)

Jedním kódem je možné vyjádřit komplikace výkonu

76. Příklad: Pacientka v 10.týdnu gravidity přichází pro krvácení. Zjištěn neúplný spontánní potrat. Provedená kyretáž byla komplikovaná masivním krvácením.

O03 Samovolný potrat
Správný kód: **O03.1 Neúplný potrat komplikovaný prodlouženým nebo nadměrným krvácením**

Hlavní stav: O03.1

Jako hlavní stav kódujeme důvod přijetí

77. Příklad: Pacientka přijata pro těžkou preeklampsii, která si vyžádala provedení interrupce

O14 Preeklampsie
Správný kód: **O14.1 Těžká preeklampsie**
O04 Lékařský potrat
Správný kód: **O04.9 Lékařský potrat úplný nebo neurčený potrat bez komplikací**

Hlavní stav: O14.1

Vedlejší stav: O04.9

Kódujeme maximálně specificky (též příčinu potratu)

78. Příklad: Pacientka po lékařském potratu, provedeném v 18.týdnu gravidity pro Downův syndrom plodu. Výkon komplikován plicní embolií

O04 Lékařský potrat

Správný kód: **O04.7 Úplný nebo neurčený potrat komplikovaný embolizací**

O35 Péče o matku pro (známé či suspektní) abnormality a poškození plodu

Správný kód: **O35.1 Péče o matku pro chromozomální aberace plodu**

Hlavní stav: O04.7

Vedlejší stav: O35.1

Při porodech je u matky zaznamenán výsledek porodu (kód Z37)

79. Příklad: Spontánní porod komplikovaný trhlinou hráze III.stupně

O80 Spontánní porod jediného dítěte

Správný kód: **O80.0 Spontánní porod záhlavím**

O70 Trhlina hráze při porodu

Správný kód: **O70.2 Nekomplikovaná trhlina hráze III.stupně při porodu**

Z37 Výsledek porodu

Správný kód: **Z37.0 Jediné dítě živě narozené**

Hlavní stav: O80.0

Vedlejší stav: O70.2, Z37.0

Kódování porodů ukončených císařským řezem:

80. Příklad: Císařský řez provedený pro polohu plodu koncem pánevním, kde se nepodařil klešťový porod

O64 Poruchy mechanismu porodu způsobené nesprávnou polohou a naléháním plodu

Správný kód: **O64.1 Porucha mechanismu porodu způsobená polohou koncem pánevním**

Z37 Výsledek porodu

Správný kód: **Z37.0 Jediné dítě, živě narozené**

Hlavní stav: O64.1

Vedlejší stav: Z37.0

81. Příklad: Pacientka přijatá k provedení plánovaného císařského řezu pro porod trojčat

O82 Porod při vícečetném těhotenství

Správný kód: **O82.2 Porod všech plodů císařským řezem při vícečetném těhotenství**

Z37 Výsledek porodu

Správný kód: **Z37.5 Jiný mnohočetný porod, všechny děti živě narozené**

Hlavní stav: O82.2

Vedlejší stav: Z37.5

Kódujeme infekčního původce onemocnění, pokud je znám

82. Příklad: Pacientka s močovou infekcí po porodu způsobenou Proteem Mirabilis

O86 Jiné puerperální infekce

Správný kód: **O86.2 Infekce močového ústrojí po porodu**

B96 Jiná bakteriální agens jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Správný kód: **B96.4 Proteus mirabilis, příčina nemoci zařazené do jiných kapitol**

Hlavní stav: O86.2

Vedlejší stav: B96.4

Pro zpřesnění stavu použijeme dva kódy

83. Příklad: Pacientka ve 28.týdnu gravidity s virovou hepatidou C

O98 Infekční a parazitární nemoci matky zařaditelné jinam, ale komplikující těhotenství, porod a šestinedělí

Správný kód: **O98.4 Virová hepatitis komplikující těhotenství, porod a šestinedělí**

B17 Jiná akutní virová hepatitida

Správný kód: **B17.1 Akutní hepatitida C**

Hlavní stav: O98.4

Vedlejší stav: B17.1

5.16 Kapitola 16. Některé stavy vzniklé v perinatálním období (P00 – P96)

Dodržujeme pravidlo hvězdička křížek

84. Příklad: Dítě narozené v nemocnici s mekoniovým ileem

E84 Cystická fibróza

Správný kód: **E84.1+ Cystická fibróza se střevními projevy**

Správný kód: **P75* Mekoniový ileus**

Z38 Živě narozené dítě dle místa narození

Správný kód: **Z38.0 Jediné dítě narozené v nemocnici**

Hlavní stav: E84.1+

Vedlejší stav: P75*, Z38.0

85. Příklad: Předčasně narozené dvojče s porodní váhou 1800g

P07 Poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství s nízkou porodní hmotností nezařazené jinde

Správný kód: **P07.1 Jiná nízká porodní hmotnost 1000 – 2499 g**

Z38 Živě narozené děti podle místa narození

Správný kód: **Z38.3 Dvojče, narozené v nemocnici**

Hlavní stav: P07.1

Vedlejší stav: Z38.3

86. *Příklad: Asfyxie u novorozence s Apgar skóre 3*

P21 Porodní asfyxie

Správný kód: **P21.0 Těžká porodní asfyxie s 1-minutovým Apgar skóre 0-3 – bílá asfyxie**

Z38 Živě narozené dítě dle místa narození

Správný kód: **Z38.0 Jediné dítě narozené v nemocnici**

Hlavní stav: P21.0

Vedlejší stav: Z38.0

87. *Příklad: Těžká mentální retardace u pacienta s nitrolebním krvácením při porodu. Pacientovi je 5 let.*

F72 Těžká mentální retardace (IQ 20 – 34)

Z87 Jiné nemoci a stavy v osobní anamnéze

Správný kód: **Z87.6 Některé stavy vzniklé v perinatálním období v osobní anamnéze**

Hlavní stav: F72

Vedlejší stav: Z87.6

5.17 **Kapitola 17. Vrozené vady, deformace a chromozomální abnormality (Q00 – Q99)**

Jedním kódem vyjádříme dva stavy

88. *Příklad: Pacient s vrozeným hydrocefalem a spinou bifidou*

Q03 Vrozený hydrocefalus

Q05 Spina bifida

Správný kód: **Q05.4 Spina bifida s hydrocefalem**

Hlavní stav: Q05.3

Kódujeme maximálně specificky

89. *Příklad: Pacient se srdeční vadou přijatý k operaci*

Q21 Vrozené vady srdeční přepážky

Správný kód: **Q21.3 Fallotova tetralogie**

Hlavní stav: Q21.3

90. *Příklad: Pacient s nesestouplým varletem přijatý k operaci.*

Q53 Nesestouplé varle

Správný kód: **Q53.1 Jednostranné nesestouplé varle**

Hlavní stav: Q53.1

Kódujeme jako hlavní stav ten, který je důvodem přijetí

91. Příklad: Pacient s Downovým syndromem přijatý pro akutní apendicitidu.

K35 Akutní apendicitida

Správný kód: **K35.0 Akutní apendicitida s generalizovaným zánětem pobříšnice**

Q90 Downův syndrom

Správný kód: **Q90.9 Downův syndrom, NS**

Hlavní stav: K35.0

Vedlejší stav: Q90.9

5.18 Kapitola 18. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00 – R99)

Tato kapitola obsahuje příznaky, znaky a abnormální výsledky klinických nebo jiných vyšetřovacích výkonů a nepřesně určené stavy, kde nebyla stanovena diagnóza, podle které by je bylo možné zařadit jinam.

1) Případy, kdy nelze stanovit přesnější diagnózu ani po uvážení všech faktů vztahujících se k případu.

92. Příklad: Pacient přichází pro febrilie, přes pečlivé vyšetření nebyla nalezena příčina stavu

R80 Horečka neznámého původu

Správný kód: **R80.1 Trvalá horečka**

Hlavní stav: R80.1

2) Znaky nebo příznaky existující v době prvního setkání s pacientem, které se ukázaly přechodnými a jejichž příčiny nemohly být zjištěny.

93. Příklad: Pacient s přechodnou izolovanou elevací AST (aspartát-aminotransferáza), kde se nepodařilo zjistit příčinu.

R74 Abnormální hladiny enzymů v séru

Správný kód: **R74.8 Abnormální hladiny jiných sérových enzymů**

Hlavní stav: R74.8

3) Prozatímní diagnózy u pacientů, kteří se nedostavili k dalšímu vyšetření nebo ošetření.

94. Příklad: Pacient s krvácením z nosu, odešel po ošetření, ale nenechal se dále vyšetřit.

R04 Krvácení z dýchacích cest

Správný kód: **R04.0 Krvácení z nosu – epistaxe**

Hlavní stav: R04.0

4) Případy předané k vyšetření nebo ošetření jinam dříve než byla stanovena diagnóza.

95. *Příklad: Pacient s akutní bolestí břicha přichází na pohotovost. Odeslán k vyšetření na chirurgickou ambulanci*

R10 Břišní a pánevní bolest
Správný kód: **R10.0 Akutní břicho**

Hlavní stav: R10.0

96. *Příklad: Pacient s akutní bolestí břicha přichází na chirurgickou ambulanci, diagnostikována akutní apendicitida, při operaci nalezen absces peritonea*

K35 Akutní apendicitida
Správný kód: **K35.1 Akutní apendicitida s abscesem pobřišnice**

Hlavní stav: K35.1

5) Případy, kdy přesnější diagnózu nebylo možno zjistit z jakéhokoliv jiného důvodu. Např. pokud jsou zjištěny dva stavy a není možné rozhodnout, který z nich vedl k obtížím, zvolí se jako hlavní stav příznak.

97. *Příklad: Pacientka přichází pro bolesti břicha, zjištěna endometrióza střeva a divertikulóza střeva*

N80 Endometrióza
Správný kód: **N80.5 Endometrióza střeva**
K57 Divertikulární nemoc střeva
Správný kód: **K57.3 Divertikulární nemoc tlustého střeva bez perforace a abscesu**
R10 Břišní a pánevní bolest
Správný kód: **R10.3 Bolest umístěná do jiných míst dolní části břicha**

Hlavní stav: R10.3

Vedlejší stavy: N80.5, K57.3

6) Některé příznaky, pro které je poskytnuta doplňková informace, které samy o sobě představují důležité problémy v lékařské péči.

98. *Příklad: Pacient s Kahlerovou nemocí přijatý pro léčbu neztížitelné bolesti páteře, končetin a hlavy.*

C90 Mnohočetný myelom a plasmocytární novotvary
Správný kód: **C90.2 Plasmocytom**
R52 Bolest nezařazená jinde
Správný kód: **R52.1 Chronická neztížitelná bolest**

Hlavní stav: C90.2

Vedlejší stav: R52.1

5.19 Kapitola 19. Poranění otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00 – T98)

1) Poranění rozdělená podle jednotlivých oblastí těla (S00 – S99)

- Povrchová poranění

99. *Příklad: Pacient s kontuzí kolene po pádu z kola*

S80 Povrchní poranění bérce

Správný kód - **S80.0 Zhmoždění - kontuze – kolena**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20): V18 Cyklista zraněný při dopravní nehodě bez srážky

Správný kód: **V18.2 Neurčený cyklista zraněný při mimosilniční dopravní nehodě bez srážky**

Hlavní stav: S80.0

Vedlejší stav: V18.2

- Otevřená poranění

100. *Příklad: Pacient s bodnou ranou břicha způsobenou při manželské hádce doma*

S31 Otevřená rána břicha, dolní části zad, pánve

Správný kód – **S31.1 Otevřená rána břišní stěny**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)

Správný kód: **X99.0 Napadení ostrým předmětem** (0 na čtvrtém místě znamená kód místa události – domov)

Hlavní stav: S31.1

Vedlejší stav: X99.0

- Zlomeniny

101. *Příklad: Pacient s otevřenou Collesovou zlomeninou způsobenou pádem na zmrzlém chodníku*

S52 Zlomenina lokte a předloktí

Správný kód – **S52.51 Zlomenina dolního konce kosti vřetenní – radii Collesova zlomenina – otevřená** (označuje 1 na pátém místě)

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)

Správný kód: **W00.4 Pád na rovině na ledu a sněhu** (4 na čtvrtém místě znamená kód místa události – ulice, silnice)

Hlavní stav: S52.51

Vedlejší stav: W00.4

- Poranění vnitřních orgánů

102. *Příklad: Pacient s rupturou sleziny, zlomeninou femuru a otřesem mozku po autonehodě*

S36 Poranění nitrobřišních orgánů

Správný kód – **S36.00 Poranění sleziny** (0 na pátém místě označuje poranění bez otevřené rány do dutiny)

S72 Zlomenina kosti stehenní

Správný kód: **S72.3 Zlomenina diafýzi kosti stehenní**

S06 Nitrolební poranění

Správný kód: **S06.0 Otřes mozku**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)

Správný kód: **V43.5 Člen osádky osobního automobilu zraněný při srážce s automobilem osobním** (5 na čtvrtém místě značí, že jde o řidiče zraněného při silniční nehodě)

Hlavní stav: S36.00

Vedlejší stav: S72.3, S06.0, V43.5

2) Poranění postihující více oblastí těla (T00 – T07)

103. *Příklad: Pacient po amputaci obou nohou nad koleny způsobené autobusem*

T05 Traumatické amputace postihující více částí těla

Správný kód – **T05.5 Traumatické amputace obou nohou (kterákoli úroveň)**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)

Správný kód: **V04.1 Chodec zraněný při srážce s těžkým nákladním vozidlem nebo autobusem** (1 na čtvrtém místě značí silniční nehodu)

Hlavní stav: T05.5

Vedlejší stav: V04.1

104. *Příklad: Pacient s frakturou dialýzy humeru a fibuly způsobenými při sjezdovém lyžování, fraktura humeru řešena osteosyntézou*

Kódování dle MKN 10

T02 Zlomeniny postihující více částí těla

Správný kód – T02.6 Zlomeniny postihující více částí horní s dolní končetinou

Pro potřeby DRG nutno kódovat:

S42 Zlomenina ramene a paže

Správný kód – S42.3 Zlomenina dialýzy humeru

S82 Zlomenina bérce

Správný kód – S82.4 Zlomenina kosti lýtkové – fraktura fibulae

Může být též dodán kód příčiny poranění – nepovinně (viz kapitola 20)

Správný kód: W02.30 Pád na ledních bruslích, lyžích kolečkových bruslích nebo skateboardech (3 na 4. místě značí sportovní prostory, 0 na 5. místě značí během provozování sportovní činnosti)

Hlavní stav: S42.3

Vedlejší stav: S82.4, W02.30

3) Účinky cizího tělesa vniklého přirozeným otvorem těla (T15 – T19)

105. *Příklad: Pacient ve školní jídelně vdechnul kousek brokolice, který byl bronchoskopicky nalezen a vyjmut z hrtanu*

T17 Cizí těleso v dýchacím ústrojí
Správný kód: **T17.3 Cizí těleso v hrtanu**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)
Správný kód: **W79.2 Vdechnutí nebo polknutí potravy jako příčina ucpání dýchacích cest** (2 na čtvrtém místě znamená kód místa události – Školy, jiné instituce a veřejné správní prostory)

Hlavní stav: T17.3
Vedlejší stav: W79.2

4) Popáleniny a poleptání (T20 – T32)

106. *Příklad: Pacient s popáleninami 2.stupně na 20% těla – hrudníku způsobenými vroucí vodou*

T21 Popálenina a poleptání trupu
Správný kód: **T21.2 Popálenina druhého stupně trupu**
T31 Popáleniny tříděné podle rozsahu postiženého povrchu těla
Správný kód: **T31.2 Popáleniny postihující 20-29% povrchu těla**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)
Správný kód: **X11.0 Kontakt s horkou vodou z vodovodu** (0 na čtvrtém místě znamená kód místa události – domov)

Hlavní stav: T21.2
Vedlejší stavy: T31.2, X11.0

5) Omrzliny (T33 – T35)

107. *Příklad: Pacient s nekrotickými omrzlinami prstů ruky po horské túře*

T34 Omrzlina s nekrózou tkáně
Správný kód: **T34.5 Omrzlina s nekrózou tkáně zápěstí a ruky**

Může být dodán též kód příčiny poranění - nepovinně (viz kapitola 20)
Správný kód: **X31.8 Vystavení nadměrnému přírodnímu chladu** (8 na čtvrtém místě znamená kód místa události – jiná určená místa)

Hlavní stav: T34.5
Vedlejší stav: X31.8

6) Otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami (T36 – T50)

108. *Příklad: Pacient po předávkování heroinem při pokusu o sebevraždu na toaletách nočního klubu*

T40 Otrava narkotiky a psychodysleptiky
Správný kód: **T40.1 Otrava heroinem**

Může být též kódovaná příčina otravy - nepovinně (viz kapitola 20):
Správný kód: **X62.5 Úmyslné sebeotrávení narkotiky a psychodysleptiky** (5 na čtvrtém místě znamená kód místa události – prostory obchodu a služeb)

Hlavní stav: T40.1
Vedlejší stav X62.5

7) Toxické účinky látek ze zdrojů převážně mimo lékařství (T51 – T65)

109. *Příklad: Pacient po inhalaci chlorovodíku při nehodě v továrně*

T59 Toxický účinek jiných plynů, dýmů a par
Správný kód: **T53.5 Toxický účinek halogenovaných alifatických a aromatických uhlovodíků**

Může být též kódovaná příčina otravy - nepovinně (viz kapitola 20):
Správný kód: **X46.6 Náhodná otrava organickými rozpouštědly a halogenovanými uhlovodíky a jejich parami a expozice jejich působení** (6 na čtvrté pozici znamená kód místa události - průmyslovou výrobu)

Hlavní stav: T53.5
Vedlejší stav X46.6

8) Jiné a neurčené účinky vnějších příčin (T66 – T78)

110. *Příklad: Pacientka s pohmožděním vagíny po pohlavním zneužití otcem*

T74 Syndromy týrání
Správný kód: **T74.2 Pohlavní zneužívání**
S30 Povrchní poranění břicha, dolní části zad a pánve
Správný kód: **S30.2 Zhmoždění zevních pohlavních orgánů**

Může být též kódována příčina poranění - nepovinně (viz kapitola 20):
Y07 Jiné syndromy špatného zacházení
Správný kód: **Y07.1 Jiné syndromy špatného zacházení rodičem**

Hlavní stav: T74.2
Vedlejší stavy: S30.2, Y07.1

9) Některé časné komplikace úrazů (T79)

111. *Příklad: Pacient s Crush syndromem způsobeném při zřícení domu po výbuchu plynu*

T79 Některé časné komplikace úrazů
Správný kód: **T79.5 Crush syndrom**

Může být též kódována příčina poranění - nepovinně (viz kapitola 20):
Správný kód: **W35.0 Výbuch a prasknutí kotle** (0 na čtvrtém místě znamená kód místa události – domov)

Hlavní stav: T79.5
Vedlejší stav: W35.0

10) Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde (T80 - T88)

112. Příklad: Pacient se stafylokokovou infekcí předloktí po infúzi

T80 Komplikace po infuzi, transfuzi a injekci
Správný kód: **T80.2 Infekce po infuzi, transfúzi a injekci**

B95 Streptococcus a staphylococcus, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol – Správný kód:
B95.6 Staphylococcus aureus jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Může být též kódována příčina - nepovinně (viz kapitola 20):
Správný kód: **Y62.1 Selhání sterilizačních opatření při zdravotní péči** (1 na čtvrtém místě znamená při infuzi nebo transfuzi)

Hlavní stav: T80.2
Vedlejší stavy: B95.6, Y62.1

113. Příklad: Pacient po cholecystektomii, při které byla zapomenuta rouška v dutině břišní

T81 Komplikace výkonů nezařazená jinde
Správný kód: **T81.5 Cizí těleso náhodně ponechané po výkonu v tělní dutině**

Může být též kódována příčina - nepovinně (viz kapitola 20):
Správný kód: **Y61.0 Cizí těleso náhodně ponechané v těle při zdravotní péči** (0 na čtvrtém místě znamená při operaci)

Hlavní stav: T81.5
Vedlejší stav: Y61.0

5.20 Kapitola 20. Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01 – Y98)

Tato kapitola umožňuje klasifikaci vnějších příhod, okolností a stavů jako příčin poranění a otrav a nepříznivých účinků. Používá se jich jako dodatkových kódů většinou ke kódům z kapitoly 19 Poranění otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00 – T98). V našich podmínkách nejsou tyto kódy příliš využívány a jejich zavedení do praxe (běžné v anglosaských zemích) musí být dohodnuto konsensem odborné veřejnosti.

Kód místa události

Používá se na čtvrtém místě u položek W00 – Y34 (s výjimkou položek Y06, Y07) k označení místa události:

- .0 Domov
- .1 Obytná instituce
- .2 Školy, jiné instituce a veřejné správní prostory
- .3 Sportovní a atletické prostory
- .4 Ulice a silnice
- .5 Prostory obchodu a služeb
- .6 Prostory průmyslové a stavební
- .7 Zemědělství
- .8 Jiná určená místa
- .9 Neurčené místo

Kód činnosti – aktivity

Používají se nezávazně na doplňkovém místě položek V01 – Y34 k vyznačení činnosti poraněné osoby v době, kdy se událost přihodila. Pozor, aby se nezaměnila s označením místa události (viz výše):

- .0 Během provozování sportovní činnosti
- .1 Během činnosti ve volném čase
- .2 Během výdělečné činnosti
- .3 Během provozování jiných typů prací
- .4 Během odpočinku, spánku, jídla nebo při zabývání se jinými životně důležitými činnostmi
- .8 Během provozování jiných určených činností
- .9 Během neurčené činnosti

1) Dopravní nehody (V01 – V99)

114. Příklad: Cyklista sražen automobilem přichází pro otřes mozku

S06 Nitrolební poranění

Správný kód: **S06.0 Otřes mozku – commotio cerebri**

V13 Cyklista zraněný při srážce s automobilem osobním, dodávkovým nebo lehkým nákladním

Správný kód: **V13.4 Cyklista zraněný při silniční nehodě** - nepovinně

Hlavní stav: S06.0

Vedlejší stav: V13.4 - nepovinně

2) Jiné vnější příčiny náhodných poranění (W00 – X59)

115. Příklad: Pacient přichází pro frakturu vnitřního kotníku způsobenou pádem ze stromu na zahrádce domu

S82 Zlomenina bérce, včetně kotníku

Správný kód: **S82.5 Zlomenina vnitřního kotníku**

W14 Pád se stromu

Správný kód: **W14.0 Pád se stromu na zahradě rodinného domu** - nepovinně

Hlavní stav: S82.5

Vedlejší stav: W14.0 - nepovinně

3) Úmyslné sebepoškození (X60 – X84)

116. *Příklad: Pacient přivezen pro těžkou otravu barbituráty (fenobarbital) v suicidálním úmyslu*

T42 Otrava antiepileptiky, sedativy-hypnotiky a antiparkinsoniky

Správný kód: **T42.3 Otrava barbituráty**

X61 Úmyslné sebeotrávení antiepileptiky, sedativy-hypnotiky, antiparkinsoniky, psychotropními léky

Správný kód: **X61.0 Úmyslné sebeotrávení antiepileptiky, sedativy-hypnotiky, antiparkinsoniky, psychotropními léky (doma)** - nepovinně

Hlavní stav: T42.3

Vedlejší stav: X61.0 - nepovinně

4) Napadení (Útok) (X85 – Y09)

117. *Příklad: Pacient přivezený pro mnohočetná bodná zranění břicha způsobená neznámým útočníkem v restauraci*

S36 Poranění nitrobřišních orgánů

Správný kód: **S36.71 Mnohočetná poranění nitrobřišních orgánů** (1 na pátém místě značí otevřená rána do dutiny)

X99 Napadení ostrým předmětem

Správný kód: **X99.5 Napadení ostrým předmětem v prostoru služeb** - nepovinně

Hlavní stav: S36.71

Vedlejší stav: X99.5 - nepovinně

5) Příklad (událost) nezjištěného úmyslu (Y10 – Y34)

6) Zákonný zákrok a válečné operace (Y35 – Y36)

7) Komplikace zdravotní péče (Y40 – Y84)

118. *Příklad: Pacient s mediastinitidou způsobenou St. aureus po operaci aortokoronárního bypassu*

J98 Jiné poruchy dýchací soustavy

Správný kód: **J98.5 Nemoci mediastina, nezařazené jinde**

B95 Streptococcus a staphylococcus, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol

Správný kód: **B95.6 Staphylococcus aureus, jako příčina nemoci zařazené do jiných kapitol**

Y83 Operace a jiné operační výkony jako příčina abnormální reakce nebo pozdější komplikace, bez zmínky o nehodě při výkonu

Správný kód: **Y83.2 Operace s anastomózou, bypassem nebo štěpem** - nepovinně

Hlavní stav: J98.5

Vedlejší stavy: B95.6, Y83.2 - nepovinně

8) Doplnkové faktory týkající se příčin nemoci a úmrtnosti zařazených jinde (Y90 – Y98) – nikdy je nepoužíváme jako hlavní stav

119. *Příklad: Pacient přivezen na záchytku v těžké ebrietě*

F10 Poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním alkoholu
Správný kód: **F10.0 Opilost, NS**
Y91 Průkaz ovlivnění alkoholem podle stupně intoxikace
Správný kód: **Y91.2 Těžká alkoholová intoxikace**

Hlavní stav: F10.0
Vedlejší stav: Y91.2 - nepovinně

5.21 Kapitola 21. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00 – Z99)

Tato kapitola by neměla být používána pro mezinárodní srovnávání nebo pro primární kódování úmrtnosti.

Kódy Z00 – Z99 jsou určeny pro případy, kdy jako hlavní stav jsou uvedeny jiné okolnosti než nemoc, poranění nebo zevní příčina zařaditelné do položek A00 – Y98.

- 1) Osoby, které se setkaly se zdravotnickými službami za účelem prohlídky a vyšetření (Z00 – Z13)

120. Příklad: Pacientka s karcinomem prsu po ablaci přichází na pooperační kontrolu

Z08 Následná vyšetření zhoubného novotvaru
Správný kód: **Z08.0 Následné vyšetření po operačním výkonu pro zhoubný novotvar**
Z85 Zhoubný novotvar v osobní anamnéze
Správný kód: **Z85.3 Zhoubný novotvar prsu v osobní anamnéze**

Hlavní stav: Z08.0
Vedlejší stav: Z85.3

- 2) Osoby s potenciálně ohroženým zdravím ve vztahu k přenosným nemocem (Z20 – Z29)

121. Příklad: Pacient s alergií na penicilin přichází k očkování proti tetanu

Z23 Potřeba imunizace proti jednotlivým bakteriálním nemocem
Správný kód: **Z23.5 Potřeba imunizace proti tetanu**
Z88 Alergie na léky, léčiva, návykové a biologické látky v osobní anamnéze
Správný kód: **Z88.0 Alergie na penicilin v osobní anamnéze**

Hlavní stav: Z23.5
Vedlejší stav: Z88.0

- 3) Osoby, které se setkaly se zdravotnickými službami za okolností souvisejících s reprodukcí (Z30 – Z39)

122. *Příklad: Novorozenec s fyziologickou žloutenkou*

P59 Novorozenecká žloutenka z jiných a neurčených příčin

Správný kód: **P59.9 Fyziologická žloutenka, NS**

Z38 Živě rozené dítě podle místa narození

Správný kód: **Z38.0 Živě rozené dítě v nemocnici**

Hlavní stav: P59.9

Vedlejší stav: Z38.0

- 4) Osoby, které se setkaly se zdravotnickými službami za účelem určitých výkonů a zdravotní péče (Z40 – Z54)

123. *Příklad: Pacient s Hodgkinovým tumorem v remisi přichází pro chemoterapeutický cyklus, který je komplikován zvracením*

Z51 Jiná lékařská péče

Správný kód: **Z51.1 Chemoterapeutický cyklus pro novotvar**

Z85 Zhoubný novotvar v osobní anamnéze

R11 Nausea a zvracení

Správný kód: **Z85.7 Jiné zhoubné novotvary mizních, krvetvorných a příbuzných tkání v osobní anamnéze**

Hlavní stav: Z51.1

Vedlejší stav: Z85.7, R11

- 5) Osoby s potenciálně ohroženým zdravím ve vztahu k socioekonomickým a psychosociálním okolnostem (Z55 – Z65)

124. *Příklad: Bezdomovec přijatý pro Klebsiellovou pneumonii*

J15 Bakteriální zápal plic nezařazený jinde

Správný kód: **J15.0 Pneumonie způsobená Klebsiellou pneumonie**

Z59 Problémy spojené s bydlením a ekonomickými okolnostmi

Správný kód: **Z59.0 Bezdomovství**

Hlavní stav: J15.0

Vedlejší stav: Z59.0

6) Osoby, které se setkaly se zdravotnickými službami za jiných okolností (Z70 – Z76)

125. *Příklad: Pacient po totální endoprotéze kyčle pro artrózu čekající na přijetí do rehabilitačního ústavu*

M16 Artróza kyčelního kloubu

Správný kód: **M16.9 Koxartróza, NS**

Z75 Problémy spojené se zdravotnickými zařízeními a jinou zdravotnickou péčí

Správný kód: **Z75.1 Osoba čekající na přijetí do vhodného zařízení jinde**

Hlavní stav: M16.9

Vedlejší stav: Z75.1

7) Osoby s potenciálně ohroženým zdravím ve vztahu k rodinné a osobní anamnéze a některým podmínkám, ovlivňujícím zdravotní stav (Z80 – Z99)

126. *Příklad: Pacient přijatý pro akutní infarkt myokardu přední stěny po CABG před 10 lety*

I21 Akutní infarkt myokardu

Správný kód: **I21.0 Akutní infarkt myokardu přední stěny**

Z95 Pacient se srdečním a cévním implantátem a transplantátem

Správný kód: **Z95.1 Přítomnost aortokoronárního bypassu pomocí štěpu**

Hlavní stav: I21.0

Vedlejší stav: Z95.1